

STUC

MET
STUC
VOOR
STUC

HET BLAD VAN DE ALGEMENE
STUDENTENRAAD VAN LEUVEN

VEERTIENDAAGS TIJDSCHRIFT

V.U.a.de.wit
E. VAN EVENSTRAAT 2D
3000 LEUVEN

JAARGANG 6 · NR. 5

28 november 1979

REDAKTIE & ADMINISTRATIE

'T STUC - E. VAN EVENSTRAAT 2D
3000 LEUVEN
TEL. 016/22.44.38

BIJ GEBREK AAN **editoriaal**

GEEN

WAT MEN OOI GESCHIEDENIS, AARDRIJKSKUNDE... NOEMDE

In het kader van de bezuinigingsmaatregelen, vastgelegd in de anti-krisiswet, moest ook Nationale Opvoeding een "inspanning" doen en 2% besparen op haar begroting. Meer en minder populaire maatregelen zijn daar het gevolg van geweest. Het bevel tot inkrimping van de werkingstolagen en de inning van de inschrijvingsgelden werd mooi gegarnierd voorgeschoteld aan de unieff.

In het M.O. diende echter ook bepaald te worden en Ramaekers vond het dan ook nodig om nog enkele omzendingen te sturen. Hierin werd het terugschrijven van het aantal lesuren in het M.O. - gekoppeld aan een herstructurering in het Vernieuwd Sekundair Onderwijs (VSO) en de geboorte van het vak sociale vorming - vastgelegd. Het duurde dan ook niet lang of zowel scholieren, leraars, profs, studenten als andere zaten Ramaekers in de haren, zij het om verschillende redenen.

OMZENDINGSBRIEF

De malaise ontstond toen de omzending-brief S.O.24 van 16 maart '79 werd bekendgemaakt.

Hierin werd gewag gemaakt van het terugschrijven van het aantal lesuren in het M.O. wat het type I (VSO) betreft (type II is het "oude" type, het traditioneel M.O. - nvdv). Deze vermindering was afhankelijk van de inrichting, van 38 tot 32 uren in het algemeen secundair onderwijs (ASO), tot 34 uren in de kunst- en sportopties, en tot 36 uren in de technische richtingen.

In het VSO van het vrije onderwijs bracht dit niet veel problemen met zich mee, daar men er reeds 32 lesuren had. Het was echter weer in het rijksonderwijs dat het schoentje niet paste. Vele leraarsverenigingen vreesden dan ook - en terecht - dat een aantal jobs zouden vervallen in ruil voor een stempelkaart. Het was immers duidelijk dat een aantal lesuren "noodzakelijkerwijze" zouden moeten verdwijnen. Dat dit dan ook nog gebeurde ten koste van de zgn. "bijvakken" als geschiedenis, aardrijkskunde, biologie, Latijn en Grieks... schoot bij velen in het verkeerde keelgat.

Open brieven werden geschreven, scholieren en studenten kwamen op straat, de Merkator te Oostende en de Zimmertoren te Lier werden bezet door studenten Aardrijkskunde, enz. Niet gekort.

Men kan zich dan ook de vraag stellen waarom juist deze vakken werden uitgepikt. Temeer daar het aantal lesuren van verschillende "technische" vakken werden omhooggetrokken. Dit stemt tot nadenken.

In die geest protesteerde dan ook de Vereniging leraars Aardrijkskunde (VLA) en de Vereniging Geschiedenis in het Onderwijs (GIO): wat zullen onze kinderen binnen 20 jaar nog weten van enkele basisprincipes i.v.m. aardrijkskunde en geschiedenis, e.d.?

Alles wordt evenwel duidelijk als men de zienswijze van het Ministerie van Nationale Opvoeding in acht neemt: de geschiedenisles moet geen toekomstige historici vormen, maar opleiden tot het leven. Het ligt dus in de bedoeling leerlingen klaar te stomen om in de maatschappij te functioneren. Hiervoor heeft Ramaekers trouwens enkele andere hervormingen doorgevoerd, maar daarover dadelijk meer.

Ik weet nog niet wat ik ga doen: sociale vorming geven of geschiedenis, of doppen...

NIETS AAN DE HAND

Zoals gewoonlijk loopt de minister over van goede bedoelingen. Daarom liet hij de eerste omzendingbrief verzellen van een tweede. In deze omzendingbrief S.O. 23 worden maatregelen vastgelegd i.v.m. de splitsingsnormen en de inhaal- en oriënteringslessen.

Dat een aantal jobs zouden verloren gaan werd inderdaad niet ontkend door de minister. Hij wees er echter op dat, globaal gezien, er aan de tewerkstelling niet geraakt zou worden.

Een eerste - en positieve - maatregel haalde de splitsingsnormen naar beneden waardoor de kwaliteit van het onderwijs verhoogd werd.

In Brussel werd daarnaast ook nog een urenkredietstelsel uitgewerkt waardoor de leraars die door de inkrimping van de lessenrooster zouden getroffen worden, een aantal inhaal- of heroriënteringslessen zouden kunnen geven. De vraag was echter of de leraars die juist door de voorgaande maatregelen getroffen werden, hiervoor in aanmerking zouden komen. Het is immers duidelijk dat vooral de hoofdvakken, zoals wiskunde, zouden terug te vinden zijn in deze lessen.

Tevens werd de mogelijkheid geboden om een aantal vakken te "kiezen" en in die zin zouden geschiedenis, aardrijkskunde, ... dan als keuzevakken moeten gezien worden.

vervolg: p. 2

«DIE 10.000 IS BLIJKBAAR GEEN POPULAIRE MAATREGEL»

Op 13 juni '79 werden door de minister van Nationale Opvoeding, Ramaekers, twee commissies boven de doopvont gehouden. Een commissie om de studiebeurzen te hervormen, een andere om wat aan de sociale sektor te "sleutelen". Over commissie twee (sociale sektor) hadden we een interview met Jan Bauwens, ex-voorzitter VVS, ex-medewerker van Sociale Raad (dat vroeger een werkgroep was van VVS) en sinds september '68 directeur van Studentenvoorzieningen (omvat sociale -, juridische, job-, medische -, huisvestingsdienst en zo meer); hij is ook voorzitter van de raad van beheer van Alma, en dan hebben we nog niet alle functies in de sociale sektor vernoemd. Enfin, een specialist ter zake dus.

Het gebeuren speelde zich af in het hoofdkwartier van Studentenvoorzieningen (Bogaardenstraat 1); er werd voornamelijk gesproken over de 10.000 en de uitbreiding van de sociale sektor naar het NUHO.

VETO: Waarom denkt u dat Ramaekers een commissie sociale sektor heeft opgericht?

J.B.: Hiervoor heeft hij een aantal verklaringen gegeven. In zijn nota hieromtrent zegt hij dat de sociale sectoren in het hoger onderwijs moeten streven naar een autonoom dagelijks leven met eenvoudige voorstellingen van begrotingen en rekeningen, het jaarlijks voorleggen van sluitende begrotingen aan beheerders, aanwezigheid van regeringscommissaris, enz.

Ten eerste stelt hij voor dat naar een soort nieuwe scheersstructuur - waar ook juridisch gezien de sociale sektor zijn autonomie zou hebben - gewerkt wordt. Ten tweede zou hij de sociale sectoren nader willen omschrijven, omdat hij van mening is dat er een aantal activiteiten - zoals sport en cultuur en in mindere mate psychologische begeleiding - van de sociale sektor uitgaan die in tegenstrijd zijn met het opzet van de wet van '60. Ten derde is het z'n bedoeling te zoeken naar een formule om sociale voorzieningen voor het NUHO te realiseren. Tenslotte zit men met het probleem van de financiering van de sociale sektor van de unieff en van de toekomstige sociale sectoren in het NUHO; m.a.w. hij zoekt naar een financieringsbron. Hiervoor zouden de 10.000 in aanmerking komen.

Op deze vier uitgangspunten heeft Ramaekers zich gebaseerd toen hij enkele maanden geleden die commissie opgericht heeft.

Het kan goed zijn dat het onmiddellijke uitgangspunt voor de oprichting van de commissies verband houdt met de agitatie die ontstaan is rond de inning van de inschrijvingsgelden

VETO: Of om de agitatie monddood te maken?

J.B.: Men moet vooreerst rekening houden met het feit dat die commissies niet nieuw zijn; in de jaren 72-73, ten tijde van Calewaert was er reeds een dergelijke commissie. Ten tweede, de verantwoordelijken van de sociale sectoren van de verschillende universiteiten zien elkaar op regelmatige tijdstippen, waarbij gegevens uitgewisseld worden zodat we op de hoogte zijn van mekka's problemen;

In de sociale sektor zijn er financiële problemen, vooral wat de andere universiteiten betreft en in mindere mate ook voor ons. Bijgevolg - en daar hoeven we ons geen illusies over te maken - zullen de normale financiële bronnen in de toekomst teruggeschroefd worden, door het feit van de stagnatie van het

aantal studenten.

Mede hierdoor, maar ook vanwege de onstane agitatie denk ik dat de minister die commissie opgericht heeft. Ik heb echter de indruk dat de conclusies van de commissie niet zeer diepgaand zullen zijn; men zal eerder zoeken naar een intentieverklaring i.v.m. het betrekken van het NUHO bij de sociale sectoren en de uitbreiding van die sociale sectoren. Daarnaast is het mogelijk dat men de 10.000 fr gaat gebruiken voor activiteiten die de studentenpopulatie meer aanbelangen dan deze die nu in het KB over het verhoogde inschrijvingsgeld bepaald zijn.

VETO: Wat is uw mening over het aanwending van het inschrijvingsgeld?

J.B.: Wat de 10.000 betreft zijn in de commissie al een paar standpunten naar voor gekomen. Je hebt het standpunt van de rektor: dat het onderwijs in principe een gratis aanleggenheid zou moeten zijn, of in ieder geval zo weinig mogelijk zou moeten kosten en dat in die zin de 10.000 een achteruitgang betekent in het demokratiseringsproces.

De vraag is natuurlijk: is het mogelijk om de minister of de regering terug te doen komen op haar standpunt. Ik heb de indruk dat dit, om verschillende redenen, niet mogelijk is.

Er zijds is de beslissing genomen en de beleidsmensen doen niet graag afstand van hun beslissingen. Anderzijds is het zo dat de politiek, die op het ogenblik gevoerd wordt, er één is van indirecte belastingen, om op die manier meer middelen binnen te krijgen. De inschrijvingsgelden, de autovignettes en de verhoging van het tarief van het openbaar vervoer, de verhoging van het remgeld en de wijziging van de plafonds in de berekening van de bijdragen van de werknemers in en aan de sociale zekerheid zijn allemaal symptomen van een beleid dat erop gericht is van de belastingen te behouden zoals ze nu zijn, maar indirect toch een aantal dingen te

vervolg: p.2

HOE ZIT DAT NU

Niettegenstaande de reactie van velen, waaronder vele prominente figuren, vond Ramaekers het niet nodig zijn plannen te herzien (hadden we dit trouwens verwacht?), laat staan dat hij de betrokken mensen raadpleegde.

Acht maanden na het verschijnen van de omzendbrieven is het dan ook misschien nuttig na te gaan in hoeverre de gevolgen reeds merkbaar zijn.

Het hele probleem is eigenlijk gebaseerd op de structuur van het hedendaags onderwijs. Men moet eerst en vooral een onderscheid maken tussen rijks- en vrij onderwijs, tussen type I en type II. Men dient ook de scholen apart te bekijken en men moet tevens rekening houden met de verschillende richtingen.

Naast het bekende feit dat in minder lesuren evenveel stof moet gezien worden, is ook duidelijk gebleken dat inderdaad een aantal leraars een aantal uren "verloren" zijn en dat het systeem van inhaallessen niet altijd even gesmeerd loopt. Vooral jonge, nog niet vastbenedoemde leraars hebben op de kiezende te bidden.

Anderzijds ligt het aantal "slachtoffers" niet zo hoog als verwacht, omdat men in verschillende scholen bepaalde klassen inderdaad heeft kunnen splitsen.

Het grootste probleem ligt echter in de nabije toekomst als de afgestudeerden zullen losgelaten worden om normalerwijze les te geven.

ENERZIJD, ANDERZIJD

Ten tijde van De Croo (Tindemans I) werd het VSO gedeeltelijk teruggeschroefd en werd strikt gehouden aan een zekere ordening. Nadien kwam Ramaekers die een verwoede ijver aan de dag legde om hervormingen door te voeren. Die kwamen er dan ook snel.

Benevens de inkrimping van het aantal lesuren werden algemene hervormingen doorgevoerd - die zijn trouwens nog aan de gang - in het VSO. Meer bepaald wordt er gewerkt aan het vak sociale vorming, dat vroeger onder de vorm van maatschappelijke vorming bestond.

d.v.

SOCIALE FORMING

De basis van het onderwijs is de school. Hier is het dat de mensen "gevormd" worden en de nodige opleiding krijgen om te kunnen leven in onze maatschappij. In die zin wil de minister dan ook een nieuw vak invoeren dat ervoor zorgt dat de leerlingen klaargemaakt worden om gedeponeerd te worden in een bepaalde functie om zo te bouwen aan de samenleving (sic).

Deze vorming houdt niets anders in dat het bestuderen van een aantal sociale problemen, gezien vanuit een ruimer kader. Wat men noemt: pedagogisch verantwoord onderwijs. Zo zijn er de volgende onderwerpen: het politieke systeem, het gezin, het economisch systeem, beroepsorganisaties, e.d. Andere thema's houden verband met hedendaagse problemen zoals vrouwenemancipatie, armoede, ecologie en vele andere.

Niettegenstaande Ramaekers de garantie heeft gegeven dat al deze zaken bekeken zullen worden in een ruimer geschiedkundig en geografisch kader, dienen we ons hierbij toch enkele vragen te stellen.

Eerste en vooral is er het prangende probleem van de leraars. Wie zal die onderwerpen bespreken? Het is duidelijk dat bv. ecologie... ja, door wie wordt dat nu eigenlijk gegeven? Door de bioloog? De geograf? Daarbij komt nog dat grote horden sociologen, pedagogen e.d. staan te trappelen van ongeduld om ergens een plaatsje te bemachtigen. Dit zal voor heel wat onderwerpen gebeuren ten koste van biologen, historici, enz.

Dan is er nog het probleem van de manipulatie. Alleen in het eerste en tweede observatiejaar wordt nog zuivere geschiedenis gegeven. Als men dan een onderwerp gaat behandelen i.v.m. maatschappelijke verschijnselen - bv. Europese eemaking - dan is het zeer de vraag in hoeverre de leraar objectief kan blijven. Onwillekeurig zal het standpunt van de persoon in kwestie ekstra naar voor gebracht worden.

Dan zullen we nog zwijgen over hen die "met voorbehoud" hun ideeën dik in de verf willen zetten. Het is altijd al zo geweest dat men, in het traditioneel onderwijs althans, vertrekend van een aantal basisprincipes, uitging om zo tot een kritische opstellen te komen i.v.m. bv. een hedendaags probleem. Dat dit dikwijls aan alles te wensen overliet ligt alleen aan de persoonlijkheid van de leraar in kwestie. Men kan dan ook de vraag stellen waarom die zgn. "maatschappelijke vorming" niet wordt bijgebracht in andere lessen, i.p.v. het vak "sociale vorming" door te voeren. We kunnen dan ook best de noodroep van o.a. de historici begrijpen, als we weten dat de geschiedenis niet meer aanzien wordt als een echt vak, maar wel als achtergrond of onderdeel van een ander vak.

1 februari 1980 zal misschien duidelijkheid brengen. Dan gaat een studiedag door over de maatschappelijke vorming op school. Desalniettemin is het gezond om het onderwijsstelsel van vandaag eens grondig onder de loupe te nemen. Dat doet dan ook de werkgroep Aa-Ge-onderwijs, die ondertussen binnen deze unief werd opgericht.

gaan belasten. Heeft het dan nog wel zin om het onderwijs zo ruim mogelijk open te stellen voor zoveel mogelijk mensen als men toch een aantal barrières gaat oprichten? Voor wat het onderwijs betreft, hebben de studenten de vraag al negatief beantwoord. Men moet ook de politieke krachten zien die de regering bepalen en ik zie niet goed in hoe de regering in korte tijd zou komen tot een andere politiek.

We moeten ook kijken naar onze eigen situatie. De begrotingen in Gent en Brussel hebben behoefte aan een serieuze bijkomende investering vanuit andere bronnen dan de subsidies van de wet van '60. Zij moeten dus reeds op het patrimonium van de universiteit beroep doen om gewoon hun begroting rond te kunnen maken. De bijkomende subsidies zouden dan komen vanuit de inschrijvingsgelden.

WAAROM HET NIET KUB IS, MAAR WEL KUL

uit de strip: "Brussel, 1000 jaar roemrijke geschiedenis" J-L Vernal & Frans

Bij ons zou het echter ook goed kunnen zijn dat sinds menscheugenis ook de sociale sektor van de KULeuven een deficitbegroting in moet dienen. Dat zit er zeker in.

Wat gaan we dan doen? In de huidige situatie is het zo dat de mogelijkheid bestaat om aan de studenten grotere inspanningen te vragen wat betreft maaltijdprijzen, kamerhuur en medische prestaties; ofwel moeten we van de akademische overheid - de Raad van Beheer van de universiteit - een bijkomende betoelaging krijgen.

Waarschijnlijk redeneert de minister in die zin, nl. die 10.000... is blijkbaar geen populaire maatregel, maar als ik ze overhevel naar de sociale sektor dan is in elk geval de agitatie gedaan en ben ik ook verlost van bijkomende vragen naar subsidiëring vanuit de sociale sektoren.

VETO: In die commissie zitten nog andere vertegenwoordigers van de andere sociale sektoren. Deze mensen zijn meestal wel voor de 10.000.

J.B.: Ik zou niet zeggen dat de vertegenwoordigers van de sociale sektor daar vóór zijn, maar dat het wel in de geest leeft van die mensen - voor hen is dat geen probleem - omdat we in '72 reeds aankondigden dat bepaalde sociale sektoren moeilijkheden zouden krijgen. In Gent is het trouwens al jarenlang de gewoonte dat een bepaald bedrag van de inschrijvingsgelden naar de sociale sektor gaat. Men heeft zich al veel langer verzoend met de idee van een heffing aan de poorten van de universiteit ten voordele van de sociale sektor.

Wat de andere verenigingen en de vakbonden betreft, die hebben zich al onomwonden uitgesproken voor de heffing van hogere inschrijvingsgelden. Dat zou dan integraal naar de sociale voorzieningen moeten gaan.

VETO: De VLIR - vereniging van de Vlaamse rektoren - beschouwt het gebruik van de 10.000 voor de sociale sektor nochtans meer als een noodoplossing.

J.B.: Het is een noodoplossing. De VLIR heeft zich nooit vóórstander verklaard van de heffing van de 10.000; ze heeft ze bijna verplicht gekregen. In dat K.B. van vorig jaar was het duidelijk dat de 10.000 zou moeten gebruikt worden voor o.a. lerarenopleiding. De verschillende universiteiten zijn begonnen daarvoor programma's te maken en net op het moment dat deze programma's uitgevoerd zouden worden is de minister van gedachte gaan veranderen wat de besteding van de 10.000 betreft. Dat is natuurlijk, qua beleid, geen al te gelukkige manier van werken.

VETO: De VLIR is principieel voor gratis onderwijs. Maar denkt u dat ze, als het erop aan komt, haar standpunt zal behouden?

J.B.: Ik heb de indruk dat het bureau van de VLIR niet van plan was de inschrijvingsgelden af te stemmen op de sociale sektor. Dat betekent het volgende: in Gent krijgt de sociale sektor al 32 miljoen van de inschrijvingsgelden, in Brussel is dat 16 miljoen. Als wij in Leuven dan een negatieve begroting zouden voorleggen, denk ik dat er wel te praten valt met de Raad van Beheer om bijkomende subsidies te krijgen. Maar dat is precies nog niet gebeurd.

VETO: Wat denkt u van de inhoud van de nakende bezuinigingen. Denkt u dat die doorgevoerd worden via die commissies?

J.B.: Ik weet niet of daar veel kans toe is. Wat de inhoud van de sociale sektor betreft vind ik dat inderdaad een aantal dingen moeten gesubsidieerd worden die in de wet van '60 niet staan. De eerste categorie betreft een aantal studentenactiviteiten; die zijn vanaf de eerste dagen dat de wet van '60 in toepassing kwam, gesubsidieerd geworden. Als men natuurlijk de wet naar de letter bekijkt, dan zou dat niet mogen.

Langs de andere kant constateer ik een aantal behoeften op dat vlak bij de studenten. Tot hiertoe zijn we er altijd in geslaagd om die behoeften financieel op te vangen. Als men dan die activiteiten niet meer subsidiëren wil, dan moet men alternatieven voor de financiering ervan vinden. Ik ben het niet eens met de stelling dat de cultuur een elite-cultuur zou zijn. Er komen immers 20.000 mensen van bepaalde leeftijdscategorieën naar Leuven die zich naar het kulturele leven van de stad richten. Het is echter niet waar dat deze kulturele verenigingen zich beperken tot de studenten. Ze zijn over het algemeen ook werkzaam in het weekend en dit voor een categorie mensen die niet direct aangesproken wordt door de studentenactiviteiten. Dat is een feitelijke toestand. Ik zou niet accepteren dat men op dit ogenblik geen zekerheid heeft van wat er met de subsidiëring van die activiteiten gebeuren moet; en ik zou ook niet aanvaarden dat die niet meer betaald zouden worden met de subsidies van de wet van '60. De tweede categorie heeft te maken met de vrijgestelden. Bepaalde mensen vinden dat het niet opgaat dat men die gelden studenten-vrijgestel-

KRUISWOORD

HORIZONTAAL

1. eindpunt - kalium
2. onderzoeksruimte - kokers
3. met name - naam van eiland waar de gelijknamige wijn vandaan komt
4. algemene vergadering - willeloos
5. daad - bijvoorbeeld - jaar onzes Heren
6. getrouwheidsformule van Leeman
7. gram - tegenslag - permanente onderwijscommissie
8. trip - eventueel - onder andere
9. Latijnse groet - binnenkort
10. vermomming - magadnye

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1										
2										
3										
4										
5										
6										
7										
8										
9										
10										

VERTIKAAL

1. studentenrestaurant - gewichtseenheid
2. het toeslaan - eerste vrouw
3. nota bene - uniformpetten
4. gelegenheidsgroepen - elfde letter
5. oosten - meisjesnaam - na Christus - weekend
6. vorm van medebeslissing
7. overliede - Vlaams
8. spitslopende zak - De Post - De Morgen
9. ingenieur - jaar - plaats
10. katholieke leerlingenbeweging - chef van de fakulteit

den worden betaald. Men kan inderdaad wel discussiëren over het aantal. Wil men echter aan de aanwezigheid van studenten in een aantal beleidsorganen betekenis geven, dan moet je die mensen de mogelijkheid geven om zich te informeren, om dossiers te kennen en om contacten te leggen met andere geleden die in beleidsorganen zitten. Daarom is het belangrijk dat er een aantal vrijgestelden zijn voor de werking van studentenorganisaties. De vraag is natuurlijk: hoe gaan we dat financieren. Dit mag echter geen argument zijn om de vrijgestelden de laan uit te sturen.

VETO: Hoe ziet u de uitbreiding van de sociale sektor naar het NUHO?

J.B.: Ik denk dat iedereen in de commissie en ook anderen er mee eens zijn dat de NUHO-studenten evenveel recht hebben op een sociale infrastructuur als de universiteitsstudenten. Dat is een element van sociale rechtvaardigheid. De vraag is ten eerste - weer eens - hoe men dat gaat financieren; ten tweede: gaat men alle takken van het NUHO erbij betrekken of gaat men het beperken tot het NUHO van het lange type, zoals het nu op de commissie wordt voorgesteld - dat zijn de industriële ingenieurs en de architecten. De financiering daarvan is op dit ogenblik reeds bij K.B. geregeld, nl. een verhoogd inschrijvingsgeld innen; dat is 5000 fr. Wat de praktijk van de aanwending van die 5000 fr inschrijvingsgeld betreft, daar is nog zeer weinig over geweten; het ministerie is niet op de hoogte van wat in de verschillende instellingen met dat geld gebeurt.

Vraag blijft ook: hoe gaat men de uitbreiding van de sociale voorzieningen naar het NUHO organiseren. Men heeft dan gezegd dat, aangezien de universiteit een sociale infrastructuur heeft, het waarschijnlijk niet zo duur zou zijn om die meteen open te stellen voor de NUHO-instellingen. Als men dan naar Leuven ziet en meer bepaald naar het NUHO-lange type, dan is het hier geen probleem, omdat er weinig NUHO-studenten van het lange type zijn. Men kan zich afvragen in welke mate die studenten van het NUHO aan de activiteiten in de sociale sektor wensen deel te nemen. De instellingen zijn al tamelijk ver van de restaurants verwijderd; die studenten gaan waarschijnlijk ook huisvesting zoeken in de onmiddellijke nabijheid van de plaats waar ze les hebben. Er zijn hier geen directe aanwijzingen om die studenten gebruik te laten maken van de universitaire sociale infrastructuur.

De NUHO-scholen van het korte type daarentegen zitten natuurlijk veel dicht bij de bestaande infrastructuur; zij zullen waarschijnlijk meer behoefte hebben om daar gebruik van te maken. Maar over die groep wordt op het ogenblik niet gepraat. Ik vind het een beetje bedroevend dat de commissie zegt: o.k. voor het lange type, de rest zullen we later wel zien.

In feite zou men moeten nagaan waar al die scholen liggen. In de commissie beschikken we niet over de bevolkingsdichtheid van die NUHO-scholen. Ook zou men een onderzoek moeten doen naar de behoeften; nemen we bijvoorbeeld een instelling hoger onderwijs in Izegem met 85 studenten. De behoeften daar zullen anders zijn dan de behoeften in een centrum als Oostende, waar er meerdere duizenden studenten zijn. Ook moet men aan de beheersformule denken: hoe gaat men de universiteit en het NUHO samen besturen - moeten de universiteiten de Raad voor Studentenvoorzieningen gaan uitbreiden naar het NUHO; moeten de studenten nog betrokken worden in het beleid van elke school? Er is dan verder het verschil in de

het vliegend scheermes

Onder deze rubriek worden reacties van lezers afgedrukt; naam en adres moeten aan de redactie bekend gemaakt worden. De redactie heeft het recht ingezonden stukken in te korten, zonder evenwel aan de inhoud ervan te raken. Ook houdt de redactie zich het recht voor te antwoorden op brieven.

APPÈL '80 (1)

Appèl '80 - de dag van de student - is voorbij. De ballon is gesprongen. Wat rest is een kater. Voor VVS-SVB is dit geen reden tot leedvermaak! Dat de massale afwezigheid op voornoemde dag ook iets te maken heeft met een ruimere desinteresse weten wij ook wel. Evenmin willen wij het werk dat door de organisatoren is verricht volledig minimaliseren. Een aantal van de voorgestelde mappen vormen inderdaad degelijk materiaal. Wat wij echter ook willen, is dat het komitee Appèl '80 zijn lessen trekt uit het gebeurde! Het is zinloos om de eenheid van de student na te streven door een aantal organisaties bij elkaar in één grote zak te steken en te denken dat daar dan wel het wondermiddel zal uitkomen. Wat er in werkelijkheid overblijft hebben we gezien: lucht. Het is even onjuist om te stellen dat de studentenbeweging enkel voortuit zal komen "als ze vanuit brede solidariteit macht delegeert naar aanvaardbare leiders" (editoriaal Veto 4). Moet naast Vlaanderen nu ook de studentenbeweging zijn sterke leider krijgen? Daarom roepen wij de initiatiefnemers van Appèl '80 op om uit hun ivoren toren te komen en te erkennen dat zij slechts één initiatief naast vele andere vormen. Betekent dat dat zij hun bijdragen naar eenheid binnen de studentenbeweging laten opgaven? Driewerf neen! Zij moeten echter wel inzien dat die eenheid enkel bestaat binnen de concrete en massale strijd van de studentenbeweging en dat wij daar (goddank) geen mini-parlement voor nodig hebben. In dit opzicht roepen wij iedereen op om zich éénzachtig in te zetten in de strijd tegen de repressie en op iets langere termijn in de voorbereiding van een gefundeerde en massale reactie op de studiefinancieringshervormingen en de nivellering van de sociale sectoren, waar de commissies van onze vriend Ramaekers. Op dit ogenblik is dat DE uitdaging voor de studentenbeweging. Eenheid voor en door strijd!

Ivan Broekmeyer

APPÈL '80 (2)

Dat in Veto, het blad van de ASR, wel eens standpunten worden verkondigd die op zijn minst sterk gekleurd zijn, zal voor iedere min of meer kritische

onderwijsnetten. Er zijn rijks-, stedelijke -, parochiale -, vrije scholen: mogen die samen boterhammen eten? Dan zit men ook met het probleem van de financiering. Het is niet mogelijk om met de 5000 fr inschrijvingsgelden de sociale sektor serieus te financieren.

VETO: Zullen de inschrijvingsgelden weer niet verhoogd worden als de NUHO-instellingen van het korte type ook aan de sociale sektor willen deelnemen?

J.B.: Ja, ik vrees dat er een gevaar in zit. De wet van '60 bestaat volgend jaar 20 jaar, maar het zou ook het laatste jaar kunnen zijn. Men kan de vraag blijven stellen: als de universiteit overheids-gelden krijgt, waarom dan ook niet de NUHO-instellingen? Aan de andere kant mogen de begrotingen alleen hun normale groei behouden, zijnde een zekere indexatie en een aanpassing.

Men kan dan eventueel voorstellen om de bedragen die nu naar de universiteiten gaan voor een deel aan te wenden in het NUHO. Dat is een maatregel van sociale rechtvaardigheid, maar we hebben nog niet ge-

lezer wel geen nieuws zijn. Tot nu toe gebeurde dat alles echter min of meer onder persoonlijke verantwoordelijkheid. Daarom wordt het nu pas te gortig als de redactie zich achter een redactioneel artikel schaaft, dat niets anders is dan een soort lofzang op Appèl '80, een politiek project dat bijbaarder door niet al te veel studenten wordt gedeeld. Dat dit standpunt door een groot deel van de Veto-redacteuren wordt aangekleefd, is goed mogelijk. Dit wil echter niet zeggen dat Veto een partijblad moet worden.

Laten we nu echter tot de grond van de zaak komen. De redakteur is beschikbaar een eindeloos kultuurpessimist. Wij zitten in het slop, we hebben geen zelfvertrouwen, we missen solidariteit. Zijn oplossing? Vertrouwen schenken aan de raden, en vooral hebben we aanvaardbare leiders nodig. Vertrouwen in de raden: waarom? Ze zijn onze enige "machtspolen" te zijn. Arme redakteur, die nog gelooft dat de macht van de studentenbeweging uit enkele vergaderingen komt, uit een logge structuur... Waarschijnlijk komt de macht van de arbeidersbeweging ook uit allerhande partij- en vakbondsburo's...

Wie zijn ogen opentrekt weet beter: overwinningen van de studentenbeweging worden niet afgedwongen door allerhande gekonkeloes, maar door effectieve strijd, waardoor een machtspositie kan worden opgebouwd, waarna kan onderhandeld worden door afgevaardigden van de strijdende studenten. En niet door een of ander onderonsje van palabarras. Tenslotte mag de redakteur het nog zo spijtig vinden dat Kringraad en Sociale Raad in dispuet zijn geraakt bij de doorsnee-student, met deze jammerklacht zal hij niets bereiken, zolang hij niet enkele oorzaken van dit wantrouwen durft onder ogen nemen: hoeveel studenten zouden zich nog herkennen in de praktijk van deze Raden??? Verder heeft de redakteur behoeft aan "aanvaardbare leiders": de wanorde, de anarchie onder de studenten wordt echt te groot, Ordnung muss sein: het is schandelijk dat ieder het recht op spreken krijgt (waar hebben we dat nog gehoord?)... Er zullen momenten en instituties komen die dergelijke leiders kreëren en de kans geven te groeien... Wie zich roepen voelt, dat hij rechtstaat, maar laat het asjeblief niet één van die schertsfiguren zijn die zich de pretentie aanmeten een "studentenleider" te zijn. Wie denkt dat de

zegt dat, op Leuven na, de meeste universiteiten financiële moeilijkheden hebben. De middelen uit de wet van '60 verminderen zou een bijkomend probleem scheppen.

Kortom, wij gaan financiële moeilijkheden krijgen waardoor onze werking gaat verslechteren. De NUHO-instellingen krijgen hoogstens een minimaal bedrag waarmee ze niet veel kunnen doen. De sociale moeilijkheden van de NUHO-studenten worden dan ook niet opgelost. Het afleggen van een intentieverklaring, het innen van hoger inschrijvingsgelden, dat alles is een soort gemakkelijke politiek. Het probleem i.v.m. sociale voorzieningen voor het NUHO is een probleem dat al jaren aansleept. Men zou deze situatie ook grondig moeten onderzoeken.

VETO: Zijn er volgens u nog bezuinigingen mogelijk in de akade-

studenten zich hierin herkennen, gelooft blijkbaar ook in Sinterklaas! Het is al ver gekomen als studenten hun macht moeten delegeren naar enkele leiders, die het dan allemaal moeten regelen, waarna het volk maar moet marsjeren. Democratischer kan het wellicht niet. We moeten ons maar in de handen geven van enkele mythische "leiders", die het in deze donkere tijden van crisis wel voor ons zullen laken. Stond het niet in Veto, het zou ideale CVP-propaganda zijn...

Geukkig zijn de soorsnig-studenten vooralsnog niet bereid zich voor dergelijke kar te laten spannen. De schrijver zal dat wel gemerkt hebben aan de opkomst van 14 november ("nationale dag van de student"), en dit niettegenstaande een monstercampagne van Veto en op de Leuvense muren. De nieuwe studentenburokraten in spe zullen nog wat moeten wachten. De studenten hebben nog iets teveel zelfvertrouwen om zich in hun handen over te leveren...

Arbeid-Vlaamse Socialistische Beweging
Vesaliusstraat 4
Leuven

I.v.m. de bovenstaande brieven laat de redactie opmerken dat het begrip "leiders" niet identiek is met de "sterke leider" van I.B. en nog minder met het "Ordnung muss sein" of met het "marsjerend voetvolk" van Arbeid-VSB. Misschien had de redactie het woord "leiders" in het editoriaal van Veto 4 beter vervangen door bv. "woordvoerders" of "vertegenwoordigers".

VOLKSUNIEJONGEREN K.U. LEUVEN

Wij, VUJO-KUL, zijn jonge mensen voor wie het Italiaans fascisme, het Duits Nationaal-Socialisme, enz. geschiedenis zijn, vuile drama's zoals de geschiedenis er ons vele heeft geleverd. Zij die er het huidige tijdsgebeuren op willen oriënteren zijn primaire nostalgiekiers of onwetenden. Wat ons betreft, VUJO ziet uit naar de toekomst van en voor onze generatie. Wij hebben niets te maken noch met degenen die, zoals de huidige VMO, zich vermelen in gekoppelriemde herinneringen die niet de hunne zijn, noch met hen die door het oproepen van spookbeelden van het "fascisme" van een 100-tal naValvingen, aan hun bedoelingen belang en populariteit willen verschaffen. "Belangrijker zaken" (zoals de wereldomvattende economische crisis) als voorwendse gebruiken om het Belgisch nationaal-

vervolg: p. 4

mische sektor? Ik denk bv. aan de pensioenen van de professoren.

J.B.: Er is inderdaad een voorstel om in het algemeen de hoogste pensioenen terug te schrijven tot een redelijk bedrag. Ik heb er geen enkel bezwaar tegen. dat men naar boven toe een plafond zou stellen. Verder denk ik dat we vandaag, qua onderwijsbeleid, gekonfronteerd worden met een soort expansiewoede van het hoger onderwijs en van de universiteiten in het bijzonder die in de laatste tien jaar te merken is. We hebben in België 17 universiteiten of gelijkgestelde inrichtingen. Als er een fakulteit geneeskunde is, moet die dringen een academisch ziekenhuis hebben. De academische ziekenhuizen zijn veel duurder dan de gewone. Men krijgt voortdurende uitbouw van infrastructuur, personeel en allerlei werkingskosten. Men had dat tien jaar geleden niet moeten doen. Nu probeert de VLIJ overeenkomsten te treffen en zich te beraden over de mogelijkheid om op bepaalde vlakker. samen te werken. wat het onderzoek en de specialisatiejaren betreft.

b.b., b.s., d.v.
oktober 1979

De academische raad (A.R.) van 12 november zal waarschijnlijk bij niemand eeuwige sporen in zijn ziel nalaten.

Bij de ere-doctores voor 2 februari werd op voorstel van de faculteit Geneeskunde Gabriel Richet bijgevoegd, om den brode nefroloog te Parijs. Hij ziet er een braaf man uit, zodat protestakties zullen uitblijven.

De hoofdbrok was ditmaal het bibliotheekdossier. Er werd een geweldig plan opgedist, met zorg vervaardigd door de Centrale Bibliotheekraad. Voor een deel is het een pakkende apologie voor de Centrale Bibliotheek. Voorzeker, waarde lezer, kent u dit prestigieuze monument op het Ladeuzeplein. Wordt nog al eens bezocht door vrouwenbonden en pendelstudenten die de winter te bar vinden. Dekaan De Moor van Geneeskunde, grootste in leven zijnde tegenstander van voornoemde bibliotheek, had blijkbaar het hele dossier gelezen en vergastte de aanwezigen op soms studentieke kritiek. Vervolgens wilde dekaan Dillemans (rechten, kerkelijk recht) een snelle beslissing over de vestiging en installatie van de rechtsbibliotheek afdwingen. Spreker sprak goed maar blijkbaar niet goed genoeg. Hij moet wachten. Opvallend is hoe weinig nog echt diep geloven in de reanimatie van de Centrale Bibliotheek in haar huidige functie. W&L-patron Pinnoy was één der schaarse uitzonderingen.

De bevordering der docenten zal ons pas binnen enkele jaren aangaan en werd bovendien niet meer besproken. Dan was het de beurt aan de reglementen van het Instituut voor Lichamelijke Opleiding. Over de studentenverenigingsorganisatie waren wij niet dadelijk tevreden. De oud-studenten maakten hun entree in de raden en dit ten koste van de studentendelegatie. De vereniging der afgestudeerden heeft als opperhoofd en secretaris een hoogleraar. Waarschijnlijk gaat het hier om liefdadige individualiteiten, maar dat risico

vervolg van p.3

teitenprobleem in de ijskast te stoppen is een bourgeoisiestruik die telkens en telkens tegen onze Vlaamse mensen werd gebruikt en misbruikt.

Feiten zijn:

1. Dat de betoging van 24 oktober jl. te Leuven voor concrete doelstellingen (Vlaamse school in Komen nu - Vlaanderen eist recht in de Voer - Vlaamse centen in Vlaamse handen: geen dotaties) werd georganiseerd samen door VUJO-KUL, Arbeid-VSB, VVB-KUL, CVP-Jongeren KUL, KVHV-KUL, TAK-KUL. Zijn dat allen fascistenvrienden?

2. Dat de huidige VMO (Vlaamse Militanten ORDE) een totaal andere zaak is dan de VMO (Vlaamse Militanten Organisatie) die 30 jaar geleden is opgericht, om Vlaamse vergaderingen te beschermen tegen het "fascisme" van zich Verzet noemend krapuul. Deze VMO werd in 1971 door Bob Maes ontbonden.

3. Dat de naam VMO door de huidige VMO eenvoudig misbruikt wordt en de VU en dus de VUJO er niets mee te maken hebben.

4. Dat alle Vlamingen eens temeer de Belgische politiek van twee maten en twee gewichten aanklagen, waarbij een Vlaamse koppeliemdrager wel de bak invliegt en een Vlaalse aspirantmoordenaar met bloemen en champagne wordt gehuldigd nadat "koning" Boudevin aan zijn Führer een gehoor toestond.

VUJO-KUL

konden wij toch moeilijk lopen, niet waar? Tenzij het ILO luidekeels protesteert, zullen de verhoudingen terug genormaliseerd worden en zullen de heren alumni worden uitgenodigd om als waarnemers te zetelen. Overigens was het hele ILO-dokument niet zo'n lekker lezend werkstuk, maar ja, dat moeten ze daar zelf maar weten.

Nog enkele andere punten werden er vlug doorgemaakt, onder andere de invoering van de 38-urenweek. Bijkomende arbeidsplaatsen komen er alvast niet, daarvoor voorziet het Koninkrijk België geen speciën en gratis werken doen (bijna) alleen studenten.

Zeer vroeg reeds, nog had de klok van achten niet geslagen, begaven de leden van de A.R. zich aan tafel. Na het maal was er geen reprise meer doch trok eenieder zichtbaar welgezond huiswaarts.

r.t.

OVER BEGROTINGEN...

Zoals je kan zien is er een stijging van de energiekosten met 30%, van de personeelskosten met 10% en van de grondstofprijzen met 6% (het aantal grondstoffen in kilo's, liters, eieren... stijgt ook als gevolg van geprotesteerde stijging van het verbruik zodat het globale cijfer voor grondstoffen met meer dan 6% stijgt, natuurlijk).

Nu een beetje uitleg over al die stijgingen.

De energieprijzen, zoals iedereen wel weet, is sterk gestegen zodat daar niet veel aan te verhelpen valt, tenzij er handige klusjesjongens/meisjes en/of weledigeleerde ingenieursstudent(innen) bereid gevonden worden om windmolens of zonnepanelen te bouwen en te bouwen, in, voor de Alma's. Over kernreactortypes zwijgen we dus, daar valt niet over te discussiëren: géén radio-actief eten in de Alma.

De personeelskosten stijgen met 10% ofwel 9 miljoen. Er worden indexaangepassing voor '80 (kosten circa 4,5 miljoen), de 38-urenweek wordt ingevoerd, kosten ca. 2,5 miljoen, tenminste als men de tijdelijke werkloosheid (tijdens kerst- en grote vakantie, e.d.) omzet in verlofdagen, d.w.z. men blijft 40 uren werken, die 2 uren per week worden opgespaard voor de vakanties, en in plaats van dat men dan gaat stempelen - zoals nu gebeurt - krijgt men dan verlofdagen. Dit jaar zijn er ook nogal wat promoties voor 10 en 16 jaar dienst, en dat kost ca. 1,5 miljoen.

... EN AHA-ERLEBNIS

Het totale tekort in Alma bedraagt 59,331 miljoen, zijnde ca. 9,5 miljoen meer dan vorig jaar. Bij dit tekort komt er nog een bij te financieren bedrag van ongeveer 3,27 miljoen, nl. de noodzakelijke investeringen om versleten materiaal te vervangen.

Het tekort van Alma wordt opgevuld met subsidies. Deze subsidies komen uit de globale pot van gelden die bestemd zijn voor de sociale sector. Die pot dient om het universitair onderwijs zo goedkoop mogelijk te maken, zodat er voor niemand, welke ook zijn/haar sociale herkomst moge zijn, een financiële barrière zou bestaan om universitair onderwijs te volgen.

De realiteit ziet er heel wat anders uit natuurlijk. Die pot is namelijk géén hoorn des overvloeds, integendeel. Anders gezegd, een sterke stijging van de subsidies aan Alma - en dat is noodzakelijk gezien het tekort ook sterk gestegen is - een sterke stijging dus heeft tot gevolg dat er voor '80 geen reserves zouden zijn voor de sociale sector. Als er gedurende 1980 onverwachte kosten komen - en die zijn er meestal wel - dan is daar geen geld meer voor. En dat is minder, natuurlijk.

Er zijn ook andere oplossingen (?) mogelijk.

Een prijsverhoging in Alma bijvoorbeeld. Aha, zegt u, waarde lezer? Terecht. Want deze vlieger hangt dreigend boven onze hoofden te wap-

Hier bezorgt Veto u dan in eksklusiviteit de begroting '80 van de universiteitsrestaurants Alma vzw. Die is overigens verre van schitterend, een reden te meer om ze te publiceren.

UITGAVEN	begroting 1980	begroting 1979
personeelskosten	99.200.000	90.050.000
grondstoffen	88.884.000	81.567.000
diverse produkten	1.500.000	1.100.000
onderhoud & herstelling	5.500.000	6.000.000
energie	9.380.000	7.200.000
algemene onkosten	2.700.000	2.700.000
	<u>207.164.000</u>	<u>188.117.000</u>
INKOMSTEN		
restaurants	57.627.000	54.360.000
snackbars	46.513.000	44.981.000
bar (1)	2.110.000	2.080.000
buitendienst (2)	39.808.000	35.466.000
rekerpaties	750.000	517.000
diensten	200.000	108.000
	<u>147.008.000</u>	<u>137.512.000</u>
eksploitatietekort	60.156.000	50.605.000
div. & fin. lasten (3)	275.000	98.000
div. & fin. baten (3)	1.100.000	740.000
	<u>825.000</u>	<u>740.000</u>
algemeen resultaat	tekort 59.331.000	49.963.000

- (1) bar van het Instituut voor Lichamelijke Opleiding
  - (2) schoolmaaltijden (4,6 miljoen in '78), leveringen aan Akademische Ziekenhuizen (11,6 miljoen in '78), aan universitaire instellingen en personeel (10,4 miljoen in '78), automaten (1 miljoen in '78), koffiebestedingen, recepties en banketten (2,6 miljoen in '78) en diversen
  - (3) diversen & financiële lasten en baten: bankrenten - zowel negatief als positief, kortingen toegestaan door leveranciers, laattijdig ontvangen rekeningen van vorige boekjaren, en dies meer.
- NB: merk op dat in de Alma niet met akademische, maar wel met burgerlijke ja-nen gerekend wordt!

peren. Het idee leeft, zoals dat heet, om een prijsverhoging van 3,6 fr door te voeren, m.a.w. 3 fr meer per 1 januari 1980 en 1 fr meer per 1 juli '80.

We houden onze harten vast. Want zo'n prijsverhoging levert geen kwaliteitsverbetering op van het eten. Zo'n prijsverhoging garandeert niet dat men dan de prijs stabiel kan houden voor bijvoorbeeld 2, 3 jaar. Zo'n prijsverhoging is het zoveelste lapmiddel om het geldtekort, de crisis in de sociale sector "onder controle" te houden. En dat is nog maar een begin.

Het aantal studenten aan de KULeuven stabiliseert zich. De toelagen aan de sociale sector, die door de minister toegekend worden op basis van het aantal ingeschreven studenten, zullen niet zo sterk meer stijgen als de laatste jaren nog het geval was. Ze zullen enkel stijgen met de index, op voorwaarde dat de minister met het grote gat in de staatskas voor ogen, niet gaat klungelen aan het huidige systeem (zie hiervoor het interview met J. Bauwens).

En als er dan tenminste niet geraakt werd aan de studiebeurzen, zodat we deze prijsstijging nog konden volgen. Maar ook daar is armoede troef.

Er is geen geld, zegt Ramaekers. Er is geen geld, zegt ook de regering. En ten bewijze hiervan zijn ze nog maar eens met een programmawet uitgekomen, of hoe dat ding ook moge heten, waarin er weer maar eens bezuinigingen worden voorgesteld, een verhoging van de benzineprijs, de invoering van een autowegenvignet, de verhoging van het remgeld, en wat allemaal meer.

TEGEN

Als wij ons dan ook verzetten tegen een prijsverhoging in Alma, dan is het daarom.

Omdat de studiebeurzen niet stijgen, omdat het inkomen van de kleine man nog maar eens wordt aangetast, omdat een prijsstijging in de Alma het deze kleine man nog moeilijker maakt om zijn zonen en dochters te laten studeren aan de universiteit.

Daarom roepen wij alle studenten op

Het gevaar bestaat dat de sociale sector in Leuven, net zoals in Gent en Brussel, het failliet induikt, en dat men, om de crisis te beheersen, zal overgaan tot jaarlijkse prijsverhogingen in Alma, in de universitaire residenties (Torres, Meisjescentrum e.d.), dat men het remgeld zal invoeren voor geneeskundige hulp, dat men de dienstverlening zal terugschroeven (cfr. de restaurants in Gent) en zo verder.

om mee te strijden tegen deze prijsverhoging, tegen elke prijsverhoging die de democratisering van het onderwijs in gevaar brengt. (Meer info op Sociale Raad, of bij je sociaal afgevaardigde; rond dit probleem is er een werkgroep Alma opgericht in Sociale Raad - medewerkers zijn van harte welkom.)

b.b.

AKTIVITEITIPS

DE VIER MIDDENSTE BLADZIJDEN VAN VETO ZIJN SPECIAAL BEDOELD OM AKTIVITEITEN VAN ALLERLEI ORGANISATIES (KRINGEN, STUDENTENVERENIGINGEN, VOORMINGSORGANISATIES, WERKGROEPEN,...) OP TE NEMEN, IN DE KALENDER WORDEN DEZE KORT KRONOLOGISCH OPGENOMEN, DE BUITENBLADZIJDEN WORDEN GERESERVEERD VOOR EEN WOORDJE UITLEG EN TOELICHTING OP DE AKTIVITEITEN (uiterste datum voor kopij: zie laatste pagina Veto)

STUDIEDAG CANONICA: SPANNING EN ONTSPANNING IN DE VERHOUDING KERK - STAAT

Er is de laatste jaren heel wat met de Kerk gebeurd. Haar invloed op de maatschappijstructuren blijft groot. Het leven van elke dag evenwel wordt meer en meer gedsakraliseerd. De Kerk heeft sinds het Tweede Vatikaans Concilie ook een andere kijk op zichzelf verworven. Ze is niet meer de perfecte maatschappij van eertijds. Ideeën over godsdienstvrijheid braken door. Haar houding tegenover de Staat en de internationale instellingen onderging grondige wijzigingen. De Kerk werpt zich bovendien op als verdediger van de mensenrechten en poogt wat te doen aan de verwezenlijking van die ideeën binnen haar eigen structuur. Voor de Staat wordt de Kerk van een ernstige rivale tot een dynamische groep binnenin. Met plichten. Ook met rechten, wat toch nog altijd problemen kan scheppen in een

Staat met steeds alomvattender prestaties.

Over enkele hete hangijzers in verband met de Kerk-Staatverhouding werden referaten voorbereid door studenten Kerkelijk Recht. In de voormiddag, na de inleidingen en een algemene situatieschets, grijpen 3 deelvergaderingen plaats met als voorzitter een bekend specialist van het daar behandelde onderwerp. 's Namiddags wordt hierop in plenair debat gereageerd, waaraan ook andere deskundigen hun medewerking verlenen.

Dit alles op woensdag 19 december vanaf 9.30u in De Valk. De deelname aan de dag is gratis. De referaten worden gepubliceerd in het winternummer van de 16de jaargang van "Jura Falconis".

Verdere inlichtingen en inschrijving:

sekretariaat Canonica
Ladeuzeplein 4 bus 9
3000 Leuven
016/22.18.71

UNIVERSITEITSKONCERTEN

Elk jaar richt de Universiteit (via de Dienst Pers en Voorlichting) regelmatig concerten in (in Grote Aula of Stadsschouwburg) van diverse pluimage, meestal muziek, van klassiek tot modern.

De concerten hebben nogal wat weerklank en het is dan voor geïnteresseerde studenten dan ook een gouden raad om tijdig kaarten te reserveren, die voor hen trouwens de helft (50 fr) van de normale prijs (100 dus) bedragen.

Voor het concert van 6 december kan gereserveerd worden vanaf 29 november, tijdens de kantooruren. Voor het Jessy Normankoncert op 4 februari vanaf 23 januari; voor het concert van het L.U.K. op 13 maart vanaf 6 maart en voor het optreden van het Leuvense Universiteitsorkest op 18 maart vanaf 11 maart.

Deze reservatie kan rechtstreeks op het gelijkvloers in de hallen of telefonisch:

Onthaalcentrum Dienst
Pers & Voorlichting
Naamsestraat 22
016/22.04.31 toestel 276

WIE IS DE ECHE SINT?

Aan deze hele unie zal er niet één persoon meer zijn die nog gelooft in Sinterklaas. En toch is die heilige, sinds hij voor enkele jaren officieel van de katholieke kalender is gegooid, nog steeds populair in Nederland en Vlaanderen. Ook aan de KULeuven mag deze fictieve persoon zich in een grote bekendheid verheugen. Elke kring of zelfs elk pakt op 6 december wel uit met zijn Heilige Man, al dan niet inclusief Piet en Ezel. Zo kon er bv. vorig jaar gemakkelijk een voetbalploeg worden samengesteld uit sinterklazen en anderszijds met Zwarte Pieten (waarbij die ene ezel afscheidsrechter). Hoe kadogevoeel die sinten allemaal zijn hangt wel 's af van de vindigheid (en soms kapitaalcrachtigheid) van kring en/of jaar.

En liever dan iedereen naar de businesssinten (in grootwarenhuizen en winkel) te lokken, raden wij Klaasfreaks aan die dag wél eens naar de les of de Alma's te gaan of op zondag 2 december in de namiddag naar 't Kersouwe waar het poppentheater ook in functie van het kinderfeest staat.

R.V.T. PRESENTEERT STUKJE AMERIKAANSE GESCHIEDENIS

Op dinsdag 11 december brengt Luc Philips in een afscheidsmonoloog het stuk "Clarence Darrow" van David W. Rintels.

Vooraf dit stukje Amerikaanse geschiedenis: in het onmetelijke Amerika is er ruimte voor enerzijds heroïsche creativiteit ("wie talent heeft kan zich doorzetten") en anderzijds menonterende onderdrukking ("de zwakken worden onherroepelijk uitgeraamd"). De groei naar het Amerika als wereldmacht heeft Clarence Darrow goed kunnen meemaken vermits hij in 1857 in het Wilde Westen het licht zag.

Veel overdruis heeft Clarence niet genoten, wat hem toch niet belette de meest beroemde en omstreden advocaat van zijn generatie te worden. Stel je voor: hij liet een lucratieve job staan om de underdogs te verdedigen: uitgezogen mijnwerkers, verdrukte spoorwegaarbeiders, anarchisten, negers. Dat hij daarmee al wie invloed en macht bezat tegen zich in het harnas joeg, raakte z'n koude kleren niet. Hij was een zonderling, een rebel, een briljante geest met een absolute minachting voor winstbejag, een humanist, een humorist in de letterlijke betekenis van het woord. Of laat hem even zelf aan het woord "Ik ken mijn leven. Ik weet wat ik heb gedaan. Mijn leven is niet volmaakt geweest. Het is menselijk geweest. 't menselijk".

Met het Reizend Volksteater komt de afscheidnemende Luc Philips met deze produktie naar 't Stuc, 20.30u

Kaarten (100 in voorverkoop, 120 of de avond) kunnen in het kringhuis van W & L bekomen worden.

Germania
Blijde Inkomststr.11
3000 Leuven

Luc Philips neemt officieel afscheid van de Bühne dit jaar.

HET JONG

Charles Chaplin mag zeker tot de grootste filmmakers (en mimekunstenaars) gerekend worden. Dat zelfs zo'n grote namen niet zonder gebreken zijn in hun werk, mag men hen niet kwalijk nemen. In "The Kid" (1921) slaat dat vooral op het melodramatische einde van de film.

De "Kid" is een vondeling over wie Chaplin - een man zonder inkomens - zich ontfermd. In de achterbuurten belevten zij heel wat avonturen (de administratie wil het kind afnemen, de Kid zorgt voor gebroken ruiten die Chaplin daarna aanbiedt op te lappen tegen betaling) en dromen (de achterbuurt omgetoverd in een hemel). Chaplin komt erachter dat de Kid het zontje is van een nu

beroemd geworden zangeres, die de verloren zoon én de voedsterverderf met open armen in haar lukste ontvangt.

Het gebeurt vaker dat Chaplin zich in zo'n cruciale eindsekens door traanklieren laat leiden (bv. de eindscènes van "City Lights", "The Great Dictator", "Limelights") Maar afgezien van de nodige zakdoeken, zorg je er best voor je lachspieren wat te oefenen en je opmerkzaamheid te scherpren voor de vaak meesterlijke sekens die Chaplin in "The Kid" op het doek tovert.

De film gaat door op dinsdag 4 december in Auditorium K in Heverlee.

Filmforum Heverlee

WOE. 28 NOV

ZON. 2 DEC.

DOND. 6 DEC.

DINS 11 DEC

WOE. 12 DEC.

AUDITORIUM VESALIUS, 14u
kollokwium: "homoseksualiteit in de pers" mvv sociologie en rek-
teurs van de pers
Inkom: gratis
(org. LSMH ism CeComé KULeuven -
zie omekant)

ELCKER-1K, 17.30u
repetitie Rood Koor

O.L. VROUWERK, 18.15u
viering
(org. UP)

ELCKER-1K, 20u
reeks "Zelfhulpgroepen": AA en
Alanon
(org. Leuvense Gezondheidsraad
& Elcker-1k)

NIEUWE BRUG, 20u
lessenreeks marxisme: "Het his-
torisch materialisme" door W.
Ceuppens
deelname: gratis
(org. Nieuwe Brug)

AUDITORIUM VESALIUS, 20u
film: "Euskadi: de strijd van
een veroordeeld volk"
Inkom: ?
(org. Arbeid-VSB)

*T STUC, VERGADERZAAL, 20u
vergadering van het Anarchis-
tisch Kollektief La Cecilia

STADSSCHOUWBURG, 20u
toneel: "Stueltje op de deur" van
M.H. Famee door KVS Brussel
Inkom: 225 à 60 fr
(org. Stadsschouwburg)

*T STUC, ANIMATIEZAAL, 20.30u
eigen talent: Milkshake Banana
Inkom: 80/50 (steunkaart)
(org. Kultuurraad - zie St-v-St
nov.)

AUDITORIUM VESALIUS, 20.30u
Arabishe film: "De numme"
Inkom: 50/40 (leden)
(org. Alternatief Circuit - zie
St-v-St nov.)

GROTE AULA, 21u
TK-Sjantant met Maggie MacNeal
en Rik Heylen
Inkom: 100/80 (vvk)
(org. VTK)

POLITIKAHUIS, 21u
café chantant met blues & folk
Inkom: ?
(org. Politika)

CINE LOVANIUM, 23.15u
film: "Kord is out"
Inkom: 80
(org. LSMH)

GOTISCHE ZAAL STADHUIS, 11u
zondagmiddagconcert met Jean
Spanoghe (piano)
Inkom: 40/20 (CJP)
(org. Culturele Dienst Stad Leu-
ven)

O.L. VROUWERK, 11u
viering
(org. UP)

KERSOUKKE, 15u
poppentaster: "Maar is Zwarte
Piet? Maar is de ezel?" door
Ratjetoe uit Nouthalen
Inkom: 30/25 (CJV)
(org. Culturele Dienst Stad Leu-
ven - zie omekant)

MAARN. 3 DEC.

SPORTKOT, BIBLIOTHEEK NIEUWBOUW, 20u
algemene vergadering Sportraad

A.Z. SINT-RAFAEL, KAPEL, 20u
optreden van Miel Cools
Inkom: ?
(org. A.Z. Sint-Rafaël)

*T STUC, VERGADERZAAL, 20u
vergadering GIST

*T STUC, VERGADERZAAL, 20u
vormingsvergadering SJW
(org. Kultuurraad - zie St-v-St
nov.)

AUDITORIUM VESALIUS, 20.30u
film: "De Luiaards van het
vruchtbare woud"
Inkom: 50/40 (leden)
(org. Alternatief Circuit - zie
St-v-St dec.)

DINS. 4 DEC.

het aktiecomité voor de democrati-
sering van het onderwijs roept de-
ze dag tot stakingsdag uit. Dit
uit protest tegen de studentenpro-
cessen, waarvan het volgende mor-
gen, 5 december, doorgaat.

SPORTKOT, LOKAAL G.O.I., 16u:

ALMA'S, 11u
de restaurants zullen overspeeld
worden door Sinterlazzen - zie
omekant

HUIS VAN CHIEVRES (Groot Begijnhof)
14.15u

"Aspekten van bureaualt arbeid" in
het kader van de 15de seminaris
Arbeidsgeneeskunde
Inkom: gratis
(org. Fak. Geneeskunde)

ASSELBERGZAAL (IAW, Redingstr.16)
17u
Lezing: "Volcanisme dans le Car-
bonifère Inférieur et le Paléo-
gène en Belgique" door J. Tho-
rez (univ. Luik)
Inkom: gratis
(org. Seminarie Aardrijkskundige
Wetenschappen)

GROTE AULA, 20.30u
universiteitsconcert met piano-
duo Heidsieck
Inkom: 100/50 (studenten)
(org. Dienst Pers & Voorlichting
KULeuven - zie omekant)

*T STUC, ANIMATIEZAAL, 20.30u
toneel: "Cluse of zo" door Werkte-
ster Amsterdam
Inkom: 120/80 (steunkaart)
(org. Kultuurraad & LSMH - zie
St-v-St dec.)

AUDITORIUM VESALIUS, 20.30u
film: "De Luiaards van het
vruchtbare woud"
Inkom: 50/40 (leden)
(org. Alternatief Circuit - zie
St-v-St dec.)

VRIJ. 7 DEC.

PSYCHOLOGISCH INSTITUUT, 20.30u
algemene vergadering Kultuur-
raad

*T STUC, ANIMATIEZAAL, 20.30u
toneel: "Zus of zo" door Werkte-
ster Amsterdam
Inkom: 120/80 (steunkaart)
(org. Kultuurraad & LSMH - zie
St-v-St dec.)

AUDITORIUM VESALIUS, 20.30u
film: "De Luiaards van het
vruchtbare woud"
Inkom: 50/40 (leden)
(org. Alternatief Circuit - zie
St-v-St dec.)

STEDELIJKE VOORDRACHTZAAL, 20u
openbare lezing: "Evolutie"
Inkom: gratis
(org. RozeKruisverenigingschap,
Lindelei 9, Gent)

ZAAL DER HALLEN, 20u
TD
Inkom: ?

(org. Merkator - zie omekant)
*T STUC, ANIMATIEZAAL, 20.30u
toneel: "Cluse of zo" door Werkte-
ster Amsterdam
Inkom: 120/100 (vvk en leden)
(org. Germania - zie omekant)

doorlopend...
TENTOONSTELLINGEN
tot 30 november
EXPOZAAL NIEUWBOUW W & L, 11u:
schilderijen van de Russische dis-
sidente kunstenaar Igor Ross - zie
omekant
tot 2 december
STEDELIJK MUSEUM, 10u:
het laatgotisch beeldniscentrum
van Leuven
tot 3 december
STEDELIJKE AKADEMIE, 10u:
werk van Herman Nackaerts
tot 30 november
FACULTY CLUB (Groot Begijnhof) 10u:
Nicky Prinsen met "Impuls 320"
van 29 november tot en met 11 de-
cember
LEUVEN KOM, 10u:
tentoonstellingschip "Energie An-
ders" - zie omekant
GALERIJ EMBRYO (J. Lipsiusstr) 14u:
schilderijen en etsen van Fons Ver-
strecken

SPORTKOT, LOKAAL G.O.I., 12u
voorlichtingsvoordracht voor
eerste kan kind
(org. Medisch Centrum voor Stu-
denten - zie Veto 1)

ELCKER-1K, 17.30u
repetitie Rood Koor

O.L. VROUWERK, 18.15u
viering
(org. UP)

KUTHOEK, 19.15u en SINT-MICHEL-
SKERK, 19.30u
opstappen voor Ijsschaatsen
deelname 120
(org. Sporta-Studentenwerking,
Standonckstr. 11 Leuven)

POLITIKAHUIS, 20u
evaluatie kringwerking Politika

ELCKER-1K, 20u
reeks "Zelfhulpgroepen": Astma-
stichting
Inkom: 50
(org. Leuvense Gezondheidsraad
& Elcker-1k - zie omekant)

KLEINE AULA, 20u
debat: ?
Inkom: gratis
(org. VSOO)

*T STUC, ANIMATIEZAAL, 20.30u
eigen talent: funkgroep Der Po-
lizen
Inkom: 80/50 (steunkaart)
(org. Kultuurraad - zie St-v-St
dec.)

bijvoegsel Welo jg. 6. nr. 5

DOND. 29 NOV

NIEUWBOUW W & L, 8ste VERD., 11u
lezing: "Literarischer Jugend-
stil". Dichtung und Malerei um
1900" door E. Hajek
Inkom: gratis
(org. Merksgroep Literatuur en
Beeldende Kunst W & L)

VLAAMSE LEERGANGEN, 20u
voordracht in reeks: Armoede en
Vierde Wereld: "De Kerk: partij-
genoot van de armoede" door Jef
Felix (directeur Welzijnszorg
Brussel)
Inkom: 50/25 (studenten)
(org. ATO Vierde Wereld & UP)

*T STUC, VERGADERZAAL, 20u
open kringvergadering Histori-
sche Kring
(zie ommebant)

*T STUC, VERGADERZAAL, 20u
vormingsvergadering AIB

LEMMENSINSTITUUT, 20u
orgelmuziekrecital van Spaanse
barok door Stanislas Deriemaeker
Inkom: 100/70 (GJP)
(org. Concertvrienden Lemmens-
Instituut)

ZAAL DER HALLEN, 20u
fuif
(org. LSWH in kader van 10-jarig
bestaan)

GROTE AULA, 20.30u
voordracht: "De ontwikkelingen
in de Nederlandse politiek" door
ex-CDA-fractieleider W. Aantjes
Inkom: gratis
(org. CVP-Jongeren KULeuven)

AUDITORIUM VESALIUS, 20.30u
Arabishe film: "Leyla en de an-
deren"
Inkom: 50/40 (leden)
(org. Alternatief Circuit - zie
St-v-St nov.)

*T STUC, ANIMATIEZAAL, 20.30u
spectal: mime-theater Herman Ver-
beek en Vlaams Mobile Kamer-
semble: "Pierrot Lunaire", "Ode
to Napoleon"
Inkom: 120/80 (steunkaarten)
(org. Kultuurraad - zie St-v-St
nov.)

CINE LOVANUM,
Film: "Word"
Inkom: 80
(org. LSWH)

ZATER. 1 DEC.

*T STUC, ANIMATIEZAAL, 14u
Jeugdtheater: "De moeder va
ma" door Soepgroep
Inkom: 100/70 (steunkaart), 40
(kinderen)
(org. Kultuurraad - zie St-v-St
nov. en dec.)

O.L.VROUKERK, 18.15u
viering
(org. UP)

chamijne Opëiding
(org. Medisch Centrum voor Stu-
denten - zie Veto 1)

NIEUWBOUW W & L, 8ste VERD., 17u
voordracht met dia's: "Die Tem-
pel von Philae und ihre Rettung"
door E. Winter (univ. Trier)
Inkom: gratis
(org. fak. W & L)

SOCIALE RAAD, 20u
algemene vergadering Sociale
Raad

*T STUC, ANIMATIEZAAL, 20.30u
poo met Chester Avenue en Hum-
drum
Inkom: 120/80 (steunkaart)
(org. Kultuurraad - zie St-v-St
dec.)

AUDITORIUM VESALIUS, 20.30u
film: "De lulaards van het
vruchtbare woud"
Inkom: 50/40 (leden)
(org. Alternatief Circuit - zie
St-v-St dec.)

AUDITORIUM K (campus Arenberg III,
Heverlee) 21u
Filmforum Heverlee: "The Kid"
Inkom: 40
(org. VTK - zie ommebant)

WOE. 5 DEC.

GERECHTSGEROUW, 9u
korrektioneel proces tegen stu-
denten in de aktie 10.000

NIEUWBOUW W & L, 8ste VERD., 11u
lezing met dia's: "Augustus und
die Wiederverwendeten Blicke von
Kalabscha" door E. Winter (univ.
Trier)
Inkom: gratis
(org. fak. W & L)

ELCKER-1K, 17.30u
repetitie Rood Koor

O.L.VROUKERK, 18.15u
viering
(org. UP)

*T STUC, ANIMATIEZAAL, 20u
open podium
Inkom: ?
(org. Landbouwing - zie omme-
bant)

AUDITORIUM VESALIUS, 20u
debat: steun aan de democrati-
sche oppositie in de USSR, met
Y. Fainberg (Russisch dissident)
Inkom: gratis
(org. Komitee Moskou '80 - zie
ommebant)

THIERBRAU, 20u
TD
Inkom: ?
(org. Bios - zie ommebant)

AUDITORIUM VESALIUS, 20u30
film: "De lulaards van het
vruchtbare woud"
Inkom: 50/40 (leden)
(org. Alternatief Circuit - zie
St-v-St dec.)

ZATER. 8 DEC.

UNIVERSITAIRE PAROCHIE, 10u
onthaalkyklus: "dialektisch den-
ken" (voormiddag) en bevrijden-
de bijbelzing (namiddag)
deelname: gratis
(org. Kristenen voor Socialisme)

O.L.VROUKERK, 18.15u
viering
(org. UP)

ZOND. 9 DEC.

O.L.VROUKERK, 11u
viering
(org. UP)

MAAN. 10 DEC.

NIEUWBOUW W & L, 8ste VERD., 11u
lezing: "Beeldende kunst en li-
teratuur in De Stijl" door C.
Blotkamp (Rijksuniv. Utrecht)
Inkom: gratis
(org. WG Literatuur en Beelden-
de Kunst fak. W & L)

AUDITORIUM VESALIUS, 20u
informatie-avond over de onder-
wijsveranderingen in Aardrijks-
kunde en Geschiedenis
(org. Merktor - zie ommebant)

*T STUC, VERGADERZAAL, 20u
vormingsvergadering SJW

AUDITORIUM VESALIUS, 20.30u
filmklub: "Drôle de drame" Carné
Inkom: 50/40 (leden)
(org. Alternatief Circuit - zie
St-v-St dec.)

Gezien het enorme sukses van de vorige rondvaart - 15.000 bezoekers in 60 dagen - heeft de vzw "Energie anders" besloten een nieuwe en meer uitgebreide rondvaart te organiseren doorheen het Vlaamse land, die tussen 29 november en 11 december in de Leuvense Kom zal aanliggen.

De tentoonstelling is volledig vernieuwd en er is nieuw documentatiemateriaal voorhanden. De expositieruimte is ingericht aan de hand van tekstborden, waar wordt ingegaan op oplossingen van het energieprobleem zonder gebruik te hoeven maken van omstreden en riskante energiebronnen als kernenergie. Er wordt aandacht besteed aan energiebesparende systemen. Zonder vrij vergaande energiebesparing is een zinvol energiebeleid immers niet goed mogelijk.

Vanzelfsprekend wordt er uitgebreid aandacht besteed aan "alternatieve" energiebronnen, windt, zon en methaangastwinning. Op het dek staan o.a. het prototype van de zg. Darrieuxrotor. Van dit type draait er op Schiphol reeds een groter testmodel. Het doel van het onderzoek is de ontwikkeling van grote molens die in de jaren '80 in productie zullen komen en langs de kust of op de Noordzee zullen worden opgesteld voor elektriciteitsproductie. Behalve 2 andere windmolens staan er zonnepanelen opgesteld die reeds in de handel verkrijgbaar zijn. Gerelateerd met de te verwachten stijdingen van energieprijzen én de voortgaande ontwikkeling van zonnepanelen en zonnepanelen met men stellen dat de aanschaf van warmwatersystemen reeds een verantwoorde investering is, terwijl op een termijn van 10 tot 15 jaar ruimteverwarming door middel van zonne-energie economisch rendabel zal zijn.

Energie Anders
Conscienciestraat 46
2000 Antwerpen
031/39/38/68

HOMOSEKSUALITEIT IN DE PERS

Op woensdag 28 november richt de LSMH om 14u in Auditorium Vesalius een colloquium in over de plaats die homoseksualiteit in de pers toebedeeld wordt, en over het beel over homoseksualiteit dat daarmee aan de lezers wordt voorgeschoteld.

De pers, geschreven of gesproken, kan drie verschillende houdingen aannemen: of ze zwijgt erover als vermoord (Gazet van Antwerpen), of ze schrijft vooral over de "negatieve" aspecten (Het Volk: "homo vermoordt vriend" - maar waar lees je "hetero vermoordt vriendin?"), of ze neemt homoseksualiteit ernstig en rapporteert er onbevooroordeeld over (De Morgen?). Ze kan natuurlijk ook gewoon wat schrijven over het thema (De Stand, BRT).

Het beeld dat uiteindelijk aan het publiek verkocht wordt bepaalt ook hoe homoseksualiteit in de rest van de samenleving wordt ervaren. Daarhangt voor een flink deel de emancipatie van de homo-inde straat van af. En de toekomst van de homoseksuele jongere. Belangrijk genoeg dus!

Georganiseerd in samenwerking met het Centrum voor Communicatiewetenschappen KULeuven; in het paneel de redakteurs (van o.a. Humo, De Morgen BRT) en sociologen (prof. L. Boone, B. Carlier)

LSMH
Maria-Theresiastr.20
3000 Leuven

PIEP... EN... ZUCHT

In de laatste sessie van de reeks "Zelfhulpgroepen" in Elcker-Ik op woensdag 12 december komt de astmatische aan bod. Op 't kot hebben wij ook zo iemand die het af en toe wat te kwaad krijgt en dan moeilijk een brok lucht door de keel kan krijgen; zo dat het er soms wel op lijkt dat er een oud stoomtreintje door 't huis piept. Nou, normaal moet die jongen zich wat rustig houden, uit mijn buurt blijven - want ik ben een overtuigd roker - en 't één en 't ander slikken. Gek is dat, als er een crisis is, dat die meestal 's avonds of - erger nog - 's nachts plaatsgrijpt. Zoals die onfortuinlijke nacht om 3uur dat 't lief van die gast mij in paniek uit 't bed kwam halen om bij haar kreunende gezelschap te waken totdat ze de studentendokter had kunnen verwittigen... Maar wach 's, hij piepte toen niet...? Och ja, ik vergis me met die nierkrisis van die gast. Nu ja, met al die zenuwzieken, kafelopers, astmalijders en epileptiekers zou ons kot best tot de zelfhulpgroepen kunnen gerekend worden.

Leuvense Gezondheidsraad
& Elcker-Ik
Blijde Inkomststraat 115
3000 Leuven
016/23.96.92

VISIER OP DE U.S.S.R.

De Westerse belangstelling voor het doen en laten in het Oostblok is er steeds geweest, nog versterkt door de Akkoorden van Helsinki en de dissidentenprocessen in Tsjechoslovakije.

Nu de USSR een mastodonten Olympisch dorp hebben neergepoot in Moskou in afwachting van de Olympische Spelen '80, krijgt dit land, net zoals Argentinië in 1978 met de Wereldcup, de speciale aandacht i.v.m. de democratische behandeling van zijn onderdanen.

In de expositie van W & L loopt momenteel een tentoonstelling van de dissidente Russische schilder Igor Ross.

Maar de Olympische Spelen zelf zijn het voorwerp van heel wat onderzoek en committees. In Leuven organiseert het "Moskou '80"-comité op 5 december een avond over de democratische oppositie waar V. Faiberg (actief lid in de vrije vakbonden "Smot") het woord zal voeren. Dit debat wordt georganiseerd door IKoVe, VUJO, KVHV, MLB, AIB.

Moskou '80-comité
p/a De Merodestr.175
1060 Brussel
02/537.73.71

KREATIVITEIT IN DE KERSTTIJD

De Stichting L. De Raet richt tijdens de decembermaand een reeks cursussen in over het Vlaamse land. Zonder in detail te gaan geven we hieronder de titel, datum en plaats van de betreffende cursussen. Voor verdere inlichtingen en inschrijvingen kan je op onderstaand adres terecht.

Mime en bewegingsspel (26-30 december, Oostmalle)

Danekspressie (26-30 december, Oostmalle)

Kinderen helpen creatief zijn (26-30 december, Kortrijk)

Kruidenweekend in de Ardennen (14-16 december, Beris-Menil)

Attitudevorming op school. Wensdroom of realiteit? (27-28 december, Antwerpen)

Gemeentelijke jeugdleden en jeugdbeleid '26-29 december, Oostmalle)

Film en gesprek (26-30 december, Kessel-Lo)

Transaktionele analyse (26-30 december, Kessel-Lo)

Kennismaken en werken met video (26-30 december, Kessel-Lo)

Werken in en met groepen (26-30 december, Kortrijk)

Op zoek naar mijzelf (27-29 december, Schoten)

Stichting L. De Raet
Liedtsstraat 27-29
1030 Brussel
02/241.88.33

HET RIJKE LEUVENSE LEVEN... MAAR NIET IEDEREEN IS DAARVAN OP DE HOOGTE...

Veto beschikt over heel wat informatiebronnen om de agenda van de "Aktiviteits" vol te krijgen. Maar als je die nauwkeurig overloopt, merk je al gauw dat er eigenlijk niet zoveel kringactiviteiten zijn opgenomen. Dat ligt niet aan ons, maar wel aan de kringen zelf die ofwel helemaal niet, ofwel met mondjesmaat hun activiteiten loslaten. En toch zouden de kringactiviteiten in Veto - tenslotte een studentenblad - ruim aan bod moeten komen.

De algemene vergadering van Kultuurraad heeft een begin gemaakt om hieraan te verhelpen; niet alleen in functie van Veto, maar ook om van elkaar te weten wat er op cultuurgebied in de kringen gebeurt, wordt er een "logboek" aangelegd dat op elke a.v. wordt aangevuld. Om de cultuurafgevaardigden, maar ook u, hierbij te helpen, stelt de Veto-redactie (nogmaals) formuliertjes ter beschikking waarop je systematisch je kringactiviteiten kan noteren én tijdig inleveren (data van kring-a.v., werkgroepenvergadering, sportactiviteiten, ontspanning, TD, optredens, fuif...). Doe zoals Germania, Bios, Politika, Merkator en zorg tijdig voor het inleveren van je activiteiten.

Uw bereidwillige, Veto
Van Evenstraat 2d
3000 Leuven
016/22.44.38 en

WEGWIJZER

a

drukkerij

accoco

uitgeverij

a

boekhandel

papierhandel

copiedienst

BLUE NOTE BIJ MGR. SENCIE

Het auditorium is een vagevuur, wij zitten op de blaren, als kippen in de dwergbankjes & wanneer de kweker verschijnt verstormt het gekakel, iedereen zet zich schrap voor de geestelijke inspuiting.

Van energiecrisis is hier geen sprake, van versobering nog minder dus, en het auditorium ontloopt zich als een walmende broeikas waar het pluimvee opgeleid wordt tot de nieuwe generatie belastingbetalers. Maar vooraleer het zover komt moet er nog heel wat warmte door het open raam verdwijnen; zo heb je voor eerst de alheersende gewoonte van die kiekens om laat, zeer laat onder de wol te kruipen. Met de kippen op stok gaan betekent hier dus: niet voor één uur vragen hoe laat het is. Bijgevolg zijn er wel wat die next day van dat stokje vallen, met een lam vleugelkje strijken ze door de oogjes, knippen even, mompelen iets over "wamm" en geven de geest. Iedereen in paniek natuurlijk, een raam wordt opengezet, de flauwevalen kip komt bij, slaakt een kakel & prevelt zachtjes tegen de kweker: "Ik zit met een ei, professor". Die vat het letterlijk op en hij verwijst haar naar de veearts. Zij knikt vertwijfeld "neen" maar het kollege is nu al lang genoeg gestoord, men kan na afspraak de kweker spreken, niet nu.

Dat voorts vestemen niet de hoofdbedoeling is hier, blijkt duidelijk uit de statistieken: het gros van de ondervoede Vlaamse bevolking (144) vind je bij het pluimvee van Leuven; indien de Alma-prijzen nu nog over de kiekendraad gaan springen zal er dat niet op vooruitgaan. Maar zo erg is het nu ook weer niet, niet overdrijven, kuikens; de prof had gezegd: "De afwezigen hebben ongelijk", en ja, het zijn telkens de broessers die ongelijk krijgen, in de broeikas wordt het draaglijk; in het begin moest je er als de kippen bij zijn of een plaats op de trappen werd je toegewezen. Nu kan je gerust je vakje uitzoeken en genieten van de monumentale bankspreuken. Vreemd hoe frustratie, haat & liefde daarin uitgedrukt staan, zelfs ingenieurs vinden er uitweg voor hun overlopende inspiratie: "Push on the button, Prof might blow up!". Hahaha, wij lachen natuurlijk, Erwin, Magda, Alex & ik, er stond een bolletje langs getekend, ik durf er op en een geweldige

explosie doet ons gelach verstommen... Iedereen kijkt op en het stylageschappel over papier deint uit. De prof ziet er erg slecht uit, overal hangen of liggen er stukjes van hem, zijn assistent raapt ze bijeen en past de legpuzzel aan elkaar met tranen in de ogen, want hij is ontroerd. Kursussen worden haastig dichtgeklapt en jassen & truien worden bovengegraaid, het zou toch onmenselijk zijn om na zo'n ongeluk nog dit uur uit te doen...

Kursisten muizen eruit, meer dan de helft van de populatie is al verdwenen... er vertrekken er nog meer... De assistent zoekt ijerig verder, op handen & voeten kruip hij snikkend tussen de banken, die nu zo goed als leeg staan, iedereen is nu weg, behalve wij vier, de vier van de button, bovenaan het auditorium, wat moeten we doen? Tot Erwin in zijn eerlijk Oostvlaams vraagt: "Moeten we helpen, meneer?" De aangesprokene schrikt zich letterlijk & figuurlijk een bul want hij richt zijn hoofd op onder een bank. Magda krijgt het te kwaad en ze schiet in een zenuwachtig ingehouden lach, Alex blijft stoïcijns kalm, ik krijg biosjes van de warmte, m'n nekharren gaan rechtop staan van angst, per slot van rekening heb ik die knop toch ingedrukt. Wie weet wat een

STUDENTEN ZIJN GEEN GANGSTERS

Op 2 november (Allerzielen!) werd een begin gemaakt met de processen voor de korrektionele rechtbank te Leuven tegen een dertigtal studenten die vorig jaar actie waren in de aktie tegen de 10.000 en voor de democratisering van het onderwijs.

Hieromtrent is een brochure opgesteld waarvan overigens de eerste oplage geheel verkocht is, de tweede oplage bijna en waarvan een derde herwerkte versie in de maak is (en op het ogenblik dat je dit leest hopelijk reeds te koop).

In deze brochure wordt duidelijk hoe rijkswacht, BOB en het gerecht een democratische aktie gedragen door een brede groep studenten, probeert te neken door enkele aktieve studenten uit de grote groep aktievoerders uit te pikken, door hen voor de rechtbank te steuren op basis van dossiers die duidelijk in elkaar gezet zijn, en door hen vervolgens "voorbeeldig" te straffen (1).

Over deze brochure en over de processen hadden we een gesprek met één van de advocaten van de verdediging, afgenomen op de eerste procesdag, 2 november.

VETO: In de brochure wordt het proces een "politiek proces" genoemd. Hoe staat u daartegenover?

ADV.: Ik denk dat we dat proces duidelijk een politiek proces kunnen noemen. Vandaag, op 2 nov., moesten er dus 5 studenten voorkomen, op 5 dec. moeten er 14 voorkomen, op 26 dec. nog eens twee (tweede kerstdag! ndr.), en dan nog eens 11 studenten op een nog niet bepaalde datum. Op een paar maanden tijd gaan er dus een dertigtal studenten voor de korrektionele rechtbank verschenen zijn, en de bedoeling van het parket kan daarbij enkel en alleen maar zijn de studenten schrik aan te jagen door voorbeelden te stellen.

Voorbeelden stellen in de zin van, het is nu het begin van het academisch jaar, en studenten die nu geneigd zouden zijn om aktie te gaan voeren, die moeten afgeschrikt worden. Wanneer je dus gaat aktie voeren tegen de 10.000 en dergelijke meer, dan gaat het parket je afschrikken door te dreigen dat je door hen gaat gedagvaard worden voor de korrektionele rechtbank, en riskeer je dus met een strafregister te zitten, riskeer je korrektionele straffen op je dak te krijgen, en de bedoeling van het parket is, op die manier, repressie uit te oefenen, op die manier te verhinderen dat studenten op straat komen om te strijden voor democratische rechten. Een duidelijk voorbeeld daarvan is dat men een aantal studenten voor de korrektionele rechtbank daagt, waarvoor men van tevoren weet dat ze gaan moeten vrijgesproken worden. Een ander voorbeeld is een brief die indertijd door het parket geschreven is.

In maart '79 hadden nl. enkele tientallen studenten het rektoraatsgebouw in Leuven bezet. Ze zijn daaruit gesleurd door de rijkswacht, hun identiteit is uiteraard opgenomen door de rijkswacht, en al die studenten hebben dan achteraf een brief van het parket gekregen.

In die brief stond dat de student in kwestie zich had schuldig gemaakt aan huisvredebreuk. Huisvredebreuk nu is een vrij zwaar en vrij ernstig

(1) Op 16 november werden vier gedagvaardden veroordeeld tot een boete van 800 tot 2000 fr, plus de proceskosten en werd één persoon vrij gesproken. Cfr. ook de persmitte van het aktiekomitee van 16 november in de kranten.

proces erop zal volgen, daar valt nog over te schrijven: "Student blaast prof op!"

De assistent komt bij onze bank uit, hij ziet de knop met de tekst en valt haast in zwijm. Wij ondersteunen hem en hij kreunt me toe: "Stij monster, ik sleep je voor het gerecht." Ik protesteer: "Maar we zijn al bijna te laat voor Filosofie." Om kort te zijn, niet hij, maar wij sleepten hem naar buiten waar hij op adem kwam...

De volgende dag komen twee mannen op m'n kot. Ik sta onder arrest. Waarom? Door wie? Wie bent u? Wie geeft u het recht? ... De twee sulen weten van niets, ze hebben enkel bevel gekregen me te arresteren, bovendien eten ze mijn ontbijt op waar ik in hemdsmouwen bij sta. Lezer, hier is een boek over te schrijven, ik bedoel, over wat er dan gebeurt. Leest u "Het Proces" van Kafka nog eens, dan weet u het.

j.a.

misdrijf, dat normaal vervolgd moet worden voor de korrektionele rechtbank. Het parket doet dan in die brief alsof zij zeer geduldig zijn, alsof zij medelijden hebben met de studenten, en ze zegen, kijk, wij gaan u daarvoor niet vervolgen; ge moogt dus bij wijze van spreken bij zijn; maar pas op, als ge nog een

nieuw misdrijf durft plegen, maar niet alleen de als ge een sociale levenshouding zoudt hebben, als ge u slecht zoudt gedragen - en dat kan dus van alles betekenen, bv. meedoen aan een betoging, dat is ook slecht gedrag volgens die mannen - als ge dus misdrijf durft op straat komen voor bepaalde eisen, dan gaan we u vervolgen voor huisvredebreuk. Dat is dus een enorme dreiging die op die mensen rust, want als ze durven meedoen aan akties, en ze worden in het oog gehouden, dan gaan ze vervolgd worden voor huisvredebreuk, geplagd in maart '79. Dat is echter louter een intimidatiemaatregel van het parket omdat ze heel goed weten dat zij die studenten nooit gaan kunnen vervolgen voor huisvredebreuk, omdat ze heel goed weten dat dat helemaal geen huisvredebreuk is. Om van huisvredebreuk te kunnen spreken, moet het zijn dat men binnendringt in een woning, waar dus mensen in wonen! Nu kan niemand staande houden dat in het rektoraatsgebouw in Leuven mensen wonen, daar wordt administratief werk verricht, maar daar woont niemand.

Juridisch is dat dus helemaal geen huisvredebreuk, het parket weet dat ze juridisch geen enkel been hebben om op te kunnen staan en dat wanneer men zou willen vervolgen men automatisch tot vrijspraak zal komen. Maar ze geven de indruk aan de studenten, die dat uiteraard allemaal niet weten, dat ze wel degelijk over argumenten beschikken. Want, als ze argumenten zouden hebben, waarom zouden ze huisvredebreuk - wat een zwaar misdrijf is - niet vervolgen, maar brengen ze daarentegen wel mensen voor de korrektionele rechtbank voor kleine onnozele feiten, waar de studenten maximum een boete kunnen krijgen van 800 fr?

Ik denk dat die brief heel duidelijk de bedoeling van het parket weerneeft, nl. hou u van straat, kom niet op voor uw eisen, en dat is uiteindelijk ook de bedoeling van die processen. Het is dus daarom dat wij dat een politiek proces noemen, omdat de bedoeling van die processen juist is de studenten af te houden van het opkomen voor bepaalde eisen, van het op een democratische manier vechten voor deze eisen.

VETO: Kunt u wat meer ingaan op het dossier zelf dat vandaag behandeld is?

ADV.: Ook i.v.m. de manier waarop dat dossier is ongesteld, kunnen we in feite spreken van een politiek proces, in die zin dat het dossier samengesteld is door, bij wijze van spreken, één bepaalde agent, en dat die man - dat kan niet anders als men dat dossier leest - werkelijk uitgegaan is van de overtuiging dat die studenten schuldig moeten zijn. Terwijl het een algemeen bevel is in ons recht dat iemand moet neacht worden als zijnde onschuldig tot zijn schuld bewezen is, heeft die agent in alle processen-verbalen (pv's), die hij opgemaakt heeft, niets anders proberen te doen dan, uitgaande van de stelling dat die studenten schuldig zijn, zoveel mogelijk stukken te fabriceren tegen die studenten. Bewijzen daarvan zijn er genoeg, want er zijn dingen genoeg die in dat pv staan en waarvan we duidelijk kunnen bewijzen dat ze fout zijn.

Het meest flagrante en het meest duidelijk voorbeeld misschien is dat die agent beweert op één en hetzelfde uur, twee verschillende mensen te ondervragen, iets wat totaal onmogelijk is, maar toch slaagt die man erin om te zeggen dat hij op een bepaald uur, 13h45, een zekere Peter ondervraagt, en op hetzelfde moment ondervraagt hij een zekere Geert. Dat kan dus gewoon niet! Dat is een duidelijk bewijs dat dat proces gewoon in mekaar is gezet, dat de stukken in mekaar zijn geschoven door de politie.

Er zijn er nog duidelijk andere. Dat is vandaag ook gebekken op het proces. De RTT-mensen, die opproepen waren als getuigen à charge, kunnen niemand jekennen; er is zelfs ene bij die erin slaagt om toch iemand te herkennen, en dan nog iemand die helemaal niet beschuldigd wordt van het toebrengen van schade aan de RTT-wagens waar het om ging. Het was dus vandaag voor alle drie van die RTT-mensen onmogelijk om mensen te herkennen; ze geven toe dat ze destijds ook niemand hebben aangeduid. Maar hoe is het dan wel gebeurd? Wel, die bewuste agent heeft een aantal mensen laten oppakken; men is daarmee naar de rijkswacht gegaan en dan heeft men die studenten tussen twee agenten in binnengebracht waar die RTT-mensen ook zaten. De confrontatie met de RTT-ers is als volgt verlopen. Men laat één van die studenten binnen, en men vraagt dan aan die RTT-mensen of ze die herkennen. Zitten ze daar een halve minuut, knikt er één, kijken die agenten nog eens kwaad, nog een halve minuut, knikt de volgende. Nog een halve minuut kijken die agenten en dan knikt de derde. Maar dat is geen manier waarop normaal gesproken een confrontatie moet gebeuren. Normaal moet een confrontatie zo gebeuren dat men één bepaalde verdachte tussen vier, vijf ander mensen in burger plaatst en dat dan de getuige daaruit de zogenaamde verdachte haalt.

Maar hier is dat dus op een totaal andere manier gebeurd, en die RTT-mensen konden bij wijze van spreken niet anders dan ja knikken en zeggen dat die studenten het geweest waren. Frappant voorbeeld daarvan is dat wanneer meneer Berckmans zijn pv opmaakt, hij de verschillende mensen die hij later laat oppakken beschrijft. Hij zegt dus van de ene, dat die drager is van een blauwe jekker, blauwe broek, zwarte haren en een megafon. Een tweede, drager van een groene anorak, blauwe jeansbroek, lange zwarte haren. Een derde, drager van een wollen studententas in beige kleur met kaol, drager van een bril en welke een bruine boeken tas in de hand hield. Op die manier beschrijft dus deze meneer Berckmans, bijzondere agent bij de politie, die verdachten. Wanneer men dan later die RTT-mensen ondervraagt, dan gaan die

vervolg: p.6

RTT-mensen op identiek dezelfde manier deze verdachten naan typeren. Ook dan gaan ze bv. spreken van een wollen studententjas in beige kleur met kap. Dat is iets wat normaal gesproken, psychologisch gezien, totaal onmogelijk is. Als ik de kledij van iemand beschrijf, en iemand doet dat onafhankelijk van mij, dan gaan daar toch bepaalde verschillen in zijn. Als men dan bv. spreekt van wollen studententjas, ja, dan zal de ene spreken van een wollen studententjas, de andere misschien van een duffelcoat, maar dat men allebei spreekt van een wollen studententjas, dat men allebei zegt in beige kleur, en de clou van de affaire, dat men dan allebei erbij zegt met kap, dat is normaal gesproken niet mogelijk. Hetzelfde is ongeaan voor de manier waarop de anderen oetvoerd zijn, ook daar spreekt men in identiek dezelfde bewoordingen bij het typeren van de kledij, en van de haren van de personen. Dat kan enkele en alleen maar verklaard worden vanuit suggestie, vanuit meneer Berckmans, die het proces heeft opgesteld. Die meneer Berckmans zou dan gevraagd hebben aan die getuigen of die persoon daar, met zijn wollen jas, in beige kleur en met kap, drager van een boekentas, of die erbij was? Dan hebben die mensen gewoon geknikt. En dan schrijft meneer Berckmans natuurlijk plots dat de getuige verklaart dat hij de man in wollen jas, enzoverder herkent, maar dat zijn in feite geen herkenningstekens.

VETO: In de brochure staat ook dat de BOB voortdurend probeert de dossiers naar zich toe te trekken. Kan u daarover wat zeggen?

ADV.: In het proces dat we vandaag gehad hebben, is dat dus niet zo, maar er zijn andere voorbeelden van processen, waar dat wel het geval is, o.a. in het proces waar twee studenten ervan beticht worden met stenen de ruiten van het justitiepaleis ingegooid te hebben, terwijl ze op dat uur op een andere plaats waren. Daar zijn die mensen na de feiten door de politie, wel degelijk door de politie, opgepakt, maar eenmaal dat die mensen dus in handen waren van de politie, is de BOB daarbij gekomen, en heeft die BOB-er die mensen bij wijze van spreken uit de handen van de politie gehaald, meegepakt naar de Dagobertstraat, naar de rijkswacht, en heeft de BOB gans het verder onderzoek in handen genomen. Dat is daar een duidelijk voorbeeld van.

VETO: Kan u ook uitweiden over de andere processen?

ADV.: Wel, ik zal eerst enige bedenkingen maken bij het proces i.v.m. de ingegooid ruiten van het justitiepaleis. Het bewijsmiddel dat men hier tegen de aangeklaagde studenten heeft, is een zogenaamd deskundig onderzoek, opgemaakt door een prof in Leuven. Wat heeft men n.l. gedaan? Men heeft die studenten voor het justitiepaleis opgepakt, dat was als ik mij niet vergis, even na twaalf ('s nachts nvd.), terwijl om 10 voor twaalf die ruiten zijn ingegooid. Even na twaalfvallen komen die studenten daar langs, op het ogenblik dat de politie al daar is, en ze worden opgepakt. De BOB is er dan bij gekomen, die heeft het onderzoek verder gedaan, en de BOB heeft dan de zakken van die studenten onderzocht, en men heeft in die zakken wat steengruis gevonden. Men heeft dat steengruis samen met stenen die men in het justitiepaleis gevonden had, afgegeven aan een professor, professor Daemans, als ik mij niet vergis, en die man moet een apoteker zijn of een geneesheer. Die is professor in de bromotologie, dat heeft iets te maken met slijmvliezen en zo. Maar dus, aan zo iemand en niet aan een geoloog laat men dan stenen onderzoeken. En het enige wat die professor gedaan heeft, dat is, eens naar de kleur gekeken van die stenen, hij heeft die onder de mikroscoop gelend en hij heeft dan gezien dat die stenen allemaal rood waren. Dus die bakstenen in het justitiepaleis waren natuurlijk rood, en ook dat steengruis in de zakken van die studenten was rood. En hij zegt dat daar een grote schakering is van rood, ge hebt oranje-rood, naar bruinrood, ge hebt helrood, en hetzelfde hebt ge natuurlijk bij die

bakstenen. En vanuit zo iets komt men dan tot de konklusie dat de stenen in het justitiepaleis volkomen overeenstemmen met dat gruis van die studenten, en dat dus dat gruis in die jaszakken afkomstig is van de stenen in het justitiepaleis. Bon, men zegt m.a.w. dat die stenen die daar gevonden zijn, eerst in de jaszakken hebben gezeten, want dat ze de rest ervan teruggevonden hebben. Maar dat is totaal onjuist; als men daarover met geolgen praat, dan zeggen die, ja, elke baksteen is rood. Een baksteen is rood, en als ge een rode baksteen neemt, dan ga ge die verschillende schakeringen van rood naar helrood, naar bruinrood, naar oranje-rood, enzoverder, dat ga ge voor elke baksteen vinden. Dus dat is geen manier om te bepalen of er daar een overeenstemming is, het enigste wat die prof heeft kunnen besluiten, is dat dat gruis afkomstig is van bakstenen, maar niet meer. Op die manier kan je wel zeggen dat al de stenen waarmee de huizen hier in Leuven gemaakt zijn, dezelfde zijn als diegene die in het justitiepaleis gevonden zijn.

Wat betreft andere feiten in andere processen; in een van de processen worden een aantal mensen vervolgd voor het bezet hebben van de treinstoelen in Leuven. Er zijn daar mensen opgepakt die daar helemaal niet waren, de rijkswacht heeft die opgepakt enkele honderden meters van het station verwijderd. Die zijn nooit of nooit door iemand herkend geweest, niemand heeft die op de sporen zien zitten, maar toch worden ze van die bezetting beschuldigd. Dat betekent dus gewoon dat, als er ergens een aktie is van studenten en jij als student binnen een straat van, laat ons zeggen, een halve kilometer opgepakt wordt, dat men u datgene wat er gebeurd is, maar in de schoenen schuift, ook al heeft niemand dat gezien. Dat is bij dat proces zeer duidelijk.

In dat proces is nog wat anders gebeurd, wat zeer ernstig is. De stationschef van Leuven heeft dus de studenten gezien heeft of vermoedt die te hebben zien zitten op de sporen, die man dus is achteraf bij de rijkswacht moeten komen, en de rijkswacht heeft hem dan foto's laten zien. Dat waren foto's genomen door de BOB. Waar en wanneer die foto's genomen zijn, weten wij niet. Maar de BOB geeft dus foto's van twee

Wil je je solidariteit met de verwoede studenten betuigen, de strijd om de demokrasisering van het onderwijs ondersteunen en met eigen ogen zien hoe het gerecht een loopje neemt met de rechtspraak, dan print je best deze data in je geheugen en noteer je ze in je agenda:
woensdag 5 december: scheurdersprocces
woensdag 26 december: steengruisproces
vrijdag 28 december: spoorwegproces telkens om 9u voor de korrektonele kamer van het Leuvens gerechtshof.

verschillende personen, en die stationschef verklaart dan dat hij de personen die op de foto's staan inderdaad op de sporen heeft zien zitten.

Dat betekent dat de BOB een aantal fiches aanlegt van bepaalde studenten waarvan zij weten dat die zich met aktie bezighouden, en dat zij die fiches ook effectief gebruiken om processen in mekaar te steken. Dat betekent dat het volstaat dat, als er dan een aktie is, zo een foto te laten "identificeren" door een getuige, en je hebt een proces aan uw been. Ook al word je nooit herkend door de stationschef, want in dit geval is het dan zo straf geweest dat men nooit is overgegaan tot een konfrontatie tussen de stationschef en de personen die daar op de foto's waren. Het is zelfs veel erger, normaal gesproken is het in België zo dat de verdediging het recht heeft om over hetzelfde materiaal te beschikken als datgene wat de openbare aanklager gebruikt. Maar dat gebeurt dus niet; die foto's van de BOB zijn geheim, en in dit geval steken ze dan ook helemaal niet in het dossier.

Dat betekent dan ook dat de openbare aanklager gebruik maakt van bewijsmateriaal waarover de verdediging geen inzicht heeft. Dit is de verdediging dat niet kan inzien, is een flagrante aanfluiting van de rechten van de verdediging, en dat duidt dan ook weer aan, dat men op die manier, gewoon op basis van fiches die door de BOB opgemaakt worden, dat men op basis daarvan mensen procesen aandoot.

b.b.

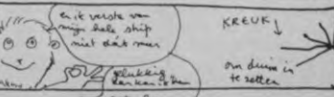
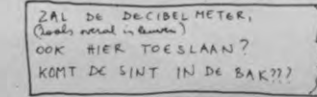
de factis hominibusque

In een kommuniquee dat vice-rektor Servotte in Germaanse rondstrooide, zou hij niet in aanmerking komen voor de opvolging van kardinaal Suenens. • Servotte neemt het namelijk graag op voor de verzueringen van vooruitstrevende vrouwelijke religieuzen. • En daar de paus onlangs de nonneskes terug verwezen heeft naar de lange rokken en de vliegende kappen, zal Servotte zeker naar de onderste lade verwezen zijn wat zijn kandidatuur betreft.

Het is bekend dat academici niet altijd even academisch tewerk gaan zodra ze zich buiten hun eigen terrein wagen. • Dekaan Carlier (Wetenschappen) zet echter in een voorstel tot gespecialiseerde eerste kan in zijn fakulteit alle stuizen open. • Op een bijna amateuristische manier worden een aantal goed in de markt liggende argumenten bijeengebracht om het voorstel toch maar de nodige (?) steun te bezorgen. Dit geeft uiteraard aanleiding tot een aantal flagrante tegenstrijdigheden. • In vermoede eerste kan zou hij er o.a. (!) willen in slagen om de vakkennis voor elk vak apart uit te breiden en te verdiepen, de studiedruk niet te verzwaren, een algemene wetenschappelijke vorming te verstrekken, de mensen de mogelijkheid te geven om zichzelf een aangepast studiedeagrad aan te kweken en de abiturienten de kans te geven om eventuele tekorten in hun voorkomen bij te werken.

Over hoeveel jaren denkt prof. Carlier deze eerste kandidatuur te spreiden, wordt in het voorstel helaas niet vermeld. • Het gekste van de hele kwestie is dat de academische raad het voorstel nog ernstig blijkt te nemen, zodat men in Wetenschappen momenteel reeds aan de konstatatie van de POK's toe is. • We blijven dan ook op onze hoede, want wie uiteindelijk betaalt voor de dromerijen van de profen is ook al lang bekend (voor eerstekenners: de student).

STIJFSEL & ZO(ON)

UW MENING

"Uw mening" is de plaats in VETO waar je jouw mening over gelijkwaardig kunt, vooral bedoeld voor controversiële onderwerpen waar VETO als redactie niet goed blijft mee weet, en die ter discussie aan de lezer worden voorgelegd.

KOMMUNAUTAIR

I. EKONOMISCH FEDERALISME: EINDE VAN SOLIDARITEIT?

Ons typisch Belgisch politiek leven - daarmee bedoel ik de gemeenschapsverhouding - wordt vandaag in de ban gehouden van één groot probleem: het economisch federalisme. Waarover het gaat is genoeglijk gekend: Vlaanderen zowel als Wallonië willen hun eigen economisch leven zelf organiseren en vooral Vlaanderen wil daartoe de eigen fiskaliteit als werktuig gebruiken.

Deze maand herkennen wij in enkele kringbladen een aantal illustraties die ons bijzonder bekend voorkwamen. Na enig speurwerk bleken ze uit dit eigenste blad te komen. Da's nog niet alles. Het tijdschrift Links wijdde - ook deze maand - een uitvoerige bijdrage aan de KULeuven ... ook breed gestoffeerd door Veto. Wordt dit blad dan al niet van a tot z gelezen, alleszins wordt het gebruikt.

Geheelonthouders zullen niet meer weten waar ze aan toe zijn. Wordt al sinds menscheugenis de alcohol als gesel der mensheid afgedaan, de Amerikanen hebben dit fabeltje nu uit de wereld geholpen. Een hartige slok slok per dag is zeer gezond. Dit geldt echter niet voor fanatieke drinkers. Als de Teheraanse studenten dit Amerikaans nieuws eventueel nog zouden lezen, zullen ze het zich wel dik beklagen dat ze in 't begin van de Iraanse revolutie zoveel kratten sterke drank in de riolen hebben gegoten.

Nu pas bereikte ons het nieuws dat het interview met de studentendokters (Veto 1) wel wat reacties deed loskomen. Meisjesstudenten waren in hun emancipatie-er geraakt bij de opmerking dat slecht anti-konceptiedrag een uiting van onvolwassenheid is. Ook de vice-rector vond dat er af en toe sterke uitspraken in het interview zaten. Zitten wij hier in het middelbaar onderwijs of aan de universiteit?

Je mag je deze weken aan enkele voortreffelijke films in de Rex: "Die Blechtrommel", "Days of Heaven" en "La Luna". Waar is de tijd gebleven dat iedere student de lof zong over de Studio, die het nu bij James Bond en "Bilitis" houdt.

De wetenschap vordert. Niet alleen pakt de unief uit met een zonneneergie-auto en is er een Leuvense kapper die het water op haartemperatuur brengt via zonnepanelen. Er zouden nu ook ultrasonore geluiden bestaan waarmee men bv. betogers tot op zekere hoogte in bedwang kan houden. Makke betogingen moeten dus niet meer noodzakelijkerwijze op rekening van gebrek aan enthousiasme geschreven worden. Maar daarentegen heeft de truuk geen impact op overenthousiaste manifestanten. 't Is dus alles of niets.

In dezelfde materie. Brigadier Van Orshoven, BOB-er om den brode en bekend bij Leuvense studententaktes, wordt de laatste tijd veel gesignaleerd in en rond het Pedagogisch Instituut. Ook in lessen aldaar laat hij zich opmerken. Wij vermoeden dat hij geen 10.000 kan betalen en daarom sluk (beroepsmissvorming?) de lessen volgt om daarna pedagogisch verantwoord te genen de studenten op te treden.

Tegen dit streven is er heel wat wantrouwen ontstaan (zodat het wel moeilijk wordt zomaar over "Vlaanderen" of "Wallonië" te schrijven). Bepaalde CVP-politici vrezen hun macht over het ganse land te verliezen, anderen zijn dan weer bang voor een te uitgesproken hegemonie van diezelfde CVP. Maar één punt van kritiek zou ik hier meer speciaal willen behandelen: economisch federalisme zou de solidariteit tussen Vlamingen en Walen ongedaan maken. Merk wel op dat ik niet schrijf "Vlaanderen" en "Wallonië" maar dat ik hier het directe solidaire optreden van Vlamingen en Walen bedoel en dus niet de solidariteit tussen twee (al of niet!) autonome staatsapparaten (zoals dat nu tot uiting zou moeten komen in de dotaties).

De opmerking ligt natuurlijk voor de hand. Als het Vlaanderen van nu autonoom wordt, zouden de Walen wel eens vlug kunnen ontvander worden en zien dat de autonomie voor hen niet de kip met gouden eieren is waarvoor het wel eens wordt gehouden in het Zuiden. Al gauw krijgen we dan nog meer dan nu de schuld van de Waalse problemen en meteen is het hek van de dam: Vlamingen staan lijnrecht tegenover Walen, Vlaamse arbeiders lijnrecht tegenover Waalse arbeiders. Is dat echt het scenario waaraan wij ons mogen verwachten?

Het antwoord op deze vraag zou ik willen laten voorafgaan door de volgende opmerking: is het werkelijk nodig dat er eerst economisch federalisme komt om Vlaamse en Waalse arbeiders met getrokken messen tegenover elkaar te doen staan? Ook in de unitaire staat zijn er voorbeelden van syndikale acties die tegen de arbeiders van de andere gemeenschap gericht waren. Ik vermoen ALZ-Genk (gecontroleerd door Cockerill) dat zelf een toonbeeld is van een typisch unitair bedrijf, de aktie in Raelt-Dodeker (Ternat) tegen Balanunc en zelfs de ASLK waar de Vlaamse bedienden de splitsing van de spaar-kas vroegen.

Dit is natuurlijk geen antwoord op de eigenlijke gestelde vraag. Maar het is wel het begin van mijn antwoord op die vraag: het economisch federalisme is een middel om die solidariteit te verbeteren! Iedereen zal wel met mij akkoord gaan dat die solidariteit nu ver te zoeken is (cfr. hoger). Beiden voelen zich door de andere bedregen, beiden geven de andere de schuld van zijn problemen. Dit is de situatie in de unitaire staat! Nemen we nu ook aan dat deze staat ook op eigen economisch vlak gefederaliseerd wordt. Vlaanderen wordt autonoom en zal met de eigen middelen een aangepaste economische politiek kunnen voeren - laten we hopen dat dit een andere politiek wordt dan in het huidige België. Deze politiek moet de Vlaamse arbeider geven wat hem toekomt en dan zal deze inzien dat niet zozeer de Waalse arbeider, maar wel het frankofoon

Brussels patronaat de boeman is en blijft. Omgekeerd geldt dit ook voor Wallonië: niet de Vlaamse havenarbeider of de Vlaamse tekstielarbeider is de oorzaak van de te leurgang van de Waalse economie. Ook hij zal zijn aanvallen nu op de ware vijand richten, een vijand die voor Vlamingen en Walen dezelfde is:

de bonzen van de Sociëtië Générale en co. Vlamingen en Walen zullen dus door het economisch federalisme dichter bij elkaar komen dan nu het geval is of, om het ruimer te zeggen: pas wanneer een volk zichzelf kan zijn verstaat het een ander volk.

Hans Bracquené
Leuven

II. WANDELEN IN DE VOER

Graag wil ik argumenteren waarom ik in de Voer ben gaan wandelen en ik wil de gebeurtenissen in een juist daglicht stellen. Meestal stuit ik bij de student hieromtrent op meer onbegrip dan bij de man van de straat. Deze heeft nog respect voor mensen die, zoals De Nieuwe schrijft de fysieke moed hebben om Vlamingen die dag in dag uit op de barricaden staan, te steunen.

Met welk recht mag men deze mensen uit de Voer vervreemden van hun kul-

tuur? Voor deze Vlaamse dorpjes (in de encyclopedie van '58 gekatalogeerd als: Vl. gem. in prov. Luik) zijn de problemen pas begonnen wanneer ze in '63 terug aansluiting kregen bij hun volk. Dit was niet naar de zin van enkele Waalse kapitalisten (hereboeren en grootgrondbezitters): de Voerstreek moest voor deze kapitaalkrachten terug Waals worden. Het beste argument daarvoor is dat de Voer totaal

vervolg: p.8

IN DE FAKULTEIT

De "culturelen" van BIOS lieten via hun kringblad weten dat 't eten op hun kerstfeestje "free goet" zal zijn, waarop Joos Floroin zaliger zich spontaan in z'n graf omdraaide.

Fundamentele vernieuwing in het LANDBOUWpresidium: blijkens het editoriaal van "Floreat" wordt dit blad voortaan door kabouters en tovenaars klaargestoomd. De Veto-redaktie wacht met spanning op het adres van die kabouterkes: we willen ook wel 's een Veto op tijd klaar hebben. Uiteraard blijven alle gewone mensen die wat werk willen verzetten van harte welkom.

In het NFK (Nieuw Filosofische Kring) heeft men in alle (geestes-) rust de 10.000-aktie overschouwd, gewogen en geëvalueerd. Hun - interessante - konklusie was dat de socio-kulturele kampels in de opvoeding wel eens knaarder zouden kunnen doorgeven dan de financiële - hoewel die uiteraard niet weg te cijferen zijn. Ze konkluderden dat dingen als agogische opleiding en een maatschappelijke visie op het geleverde onderwijs dringend aan een degelijke behandeling toe zijn.

In POLITIKA wil de werkgroep "absurd gedrag" de evidentie van stereotiepe gedragspatronen in de maatschappij te lijf gaan. In "Polstok" stelt de werkgroep zichzelf in een (absurd) interview voor. Of er gelachen gaat worden weet ze nog niet zeker, maar er zijn reeds enkele veelbelovende concrete (?) projecten waardoor gewerkt wordt: een betoging "Kongo Vlaams, Kinsjasa facilitetengemeente" (in een poging om het Vlaamse probleem te internationaliseren?), een "Iedereen zegt goedgedag"-dag, een lijst van de kortste afstanden in het Leuvense (nog niet zo absurd). Allen daarheen.

De PSYCHOLOGISCHE KRING heeft, zonder al te veel reclame naar buiten uit, de 100ste verjaardag van de richting gevierd. Vanaf 10 uur was het een drukte van belang. Dertig pakken, hoge hoeden liepen rond, speeches werden afgestoken, stands georganiseerd, psychologische proeven werden op geulgariseerde wijze ter kennis van het publiek gebracht, films vertoond. Dat alles in de akwariumhal van het Psychologisch Instituut. In de hal van de kelderverdieping was een foto- en kartoonstentoonstelling ingericht: Freudiaanse seksuele frustraties hadden er de boventoon; dit werd verklaard door het feit dat psychologie niets anders is dan seks en drugs (en rock 'n roll?).

Na een tweede pgoging is de PEDAGOGISCHE KRING erin geslaagd een presidium te installeren. Met toeters en bellen, liedjes en speeches hadden de opkomende ploegen ervoor gezorgd dat er een 130 man op de verkiezing aanwezig waren (tegen 30 de eerste keer) op 6 à 700 studenten. De twee opkomende ploegen hadden gelijklopende visie op de kringverking vanaf de basis tot aan de POK en de fakultetsraad. Over de werking in deze twee laatste organen liepen de meningen uiteen. De ene ploeg zag de voortdurende onderhan-

dellingstaktiek niet meer zitten, terwijl de andere - de winnende - deze nog steeds wil toepassen, na ruime consultatie en discussie in de jaren. 's Kijken of deze laatste taktiek de uitbreiding van de opleiding met een jaar - een onderwerp dat dit jaar opnieuw op de agenda zal staan - kan tegenhouden.

Een merkwaardig initiatief van de onthaalwerking van LANDBOUW: de doop - die geen uitstaans heeft met "braspartijen die zich in het Gentse (nvd: alleen daar!) afspeelen" en waar Amnesty International best een kijkje zou gaan nemen - de doop dus, gaat dit jaar maar liefst in drie dagen tegelijk door. Alleszins een blijk dat er degelijk aan het onthaal wordt gewerkt in deze kring

In haar eerste nummer van "Monumenta" geeft de HISTORISCHE KRING een overzicht van de examenresultaten in de richting Moderne Geschiedenis op basis van het verslag van de ombudsman. In eerste kan slaagen in het afgelopen jaar 54,47% in de 2 zittijden, wat een kentering betekent in de dalende trend die zich de vorige jaren voerde. In twee kan slaagen ongeveer evenveel studenten als vorig jaar. De auteur maakt de nodige reserve bij konklusies uit de gegevens omdat er niet voldoende materiaal beschikbaar is verdere konklusies te trekken.

Overigens wordt het - qua diversiteit en degelijkheid verzorgde - blad door de redaktee met de nodige voorzichtigheid behandeld. Alle omdertekende artikels vallen onder de verantwoordelijkheid van de schrijver(s), zegt het editoriaal. Maar bij het artikel "Kort politiek - De Somer en Mobeoto" distancieert de redaktieraad zich uitdrukkelijk van het artikel.

De graffiti-mensen van POLITIKA (cf. Veto 4) zouden best 's de campus van de VUB gaan bekijken. Kwestie van inspiratie opdoen. De plaatselijke anarchisten hebben nogal wat creativiteit en verf op het beton gespoten, wan "leer denken" over "réve-olution" tot het sublieme "tralala tsjingboem". Een knap initiatief om de ruwe betonnen blokken op die campus wat te verfraaien.

De anarchisten komen trouwens ook uitvoerig aan bod in "Monumenta", waarin in 7,5 bladzijde een inleiding op het anarchisme wordt gegeven, waarvan meer dan 3,5 gevuld wordt met bibliografische voetnota's. Aan historische degelijkheid ontbreekt het niet in de HISTORISCHE KRING.

EKONOMIKA heeft de afgelopen week haar 50ste verjaardag gevierd met informatieve en ontspannende activiteiten. Ook dit jaar viert een even oude kring haar verjaardag: GERMANIA. Voor elke generatie studenten is het soms wel moeilijk om uit te vissen hoelang de kring al bestaat. Wie weet, mits wat historisch onderzoek komen er dit jaar misschien nog wel jarige kringen aan de oppervlakte...

Bestond de kring dan al geen 100 jaar, toch pakte de PSYCHOLOGISCHE KRING op die verjaardag uit met een "historisch" kringblad. Waarop dit "historische" sloeg is niet meteen duidelijk. Waarschijnlijk sloeg het op het aantal bladzijden (741) die het nummer omvatte.

WAANZIN ZONDER GRENZEN

Franssprekend zou zijn: dus verfransen maar. Dit bereikt men het best met de inplanting van (illegale) Franstalige scholen waarvoor dan een campagne wordt gevoerd: men duidt de ouders erop hoe onontbeerlijk het Frans is voor de toekomst van de kinderen: de Voerstreek is industrieel sterk afgestemd op Luik (daarom ijveren de Vlaamse inwoners voor een beter grensverkeer met Nederland, Maastricht). En daarenboven werden Vlamingen die hun kinderen naar een Vlaamse school stuurden getergd (vernietigen van auto's, bedreigen van de kinderen...) of door de grootgrondbezitters van wie ze afhankelijk zijn onder morele druk gezet. Het resultaat hiervan is natuurlijk dat een deel van de huidige jeugd Franstalig is.

Dit onrecht en de moeilijke situatie waarin de Vlamingen in de Voer moeten leven zijn mijn voornaamste argumenten om te gaan wandelen in de Voer. Des te meer omdat deze Voerenaars door hun eigen Vlaamse Politiekers in de kou worden gezet: de weigering om zich in te spannen voor meer werkgelegenheid in de Voer, de toelating van illegale Franstalige scholen en daarenboven de aanstelling van een franskljonse arrondissementsschrijver (Peeeters) die het Vlaamse verenigingsleven kapot maakt d.m.v. het samen-scholingsverbod.

Naast deze plaatselijke problemen is de Voerstreek ook het symbool van de Vlamingen tegen de arrogantie van de Franstaligen die hun territorium steeds willen uitbreiden. Symbool tegen het gerecht dat nog steeds in handen is van de franskljonse bourgeoisie, dat Franstalige moordenaars vrijlaat, honderden klachten tegen Happart's bende naast zich neerlegt maar wel brutale huiszoekingen verricht bij Vlamingen. Symbool tegen ons Koningshuis dat de Vlamingen weet te gebruiken om oorlogje te spelen of om zich zelf in het zadel te houden maar nu onder één hoedje speelt met Franstalige fascistie. Symbool tegen de ordehandhavers die mogen schieten op Vlaamse betogers (wat we nog enkel voor mogelijk achten in diktatoriale staatsjes).

Wat lezen we echter in sommige bladen of vertelt men ons op de BRT na zulk een wandeling? Dat 1500 VMO-ers en TAK-leden binnen vallen in de Voer om daar wat amok te maken, blijkbaar tot ergernis van de plaatselijke inwoners.

Welnu: onder de 1500 wandelaars heb ik niemand gezien die kan doorgaan voor VMO-militant. Wat zeer logisch is: de VMO zal al veel moeite gehad hebben om een 60-tal leden bijeen te krijgen om het gemeentehuis in Voeren te bezetten. Deze bezetting was trouwens geen "afleidingsmaneuver" om de wandelaars in Voeren te krijgen: niemand van TAK wist hier iets van, hoe kon er dan een afspraak zijn? Maar blijkbaar kadert zulke berichtgeving in een campagne van neo-(Leo?)unitaristen om al de Vlaamse akties te marginaliseren door ze te doen uitgaan van extreem-rechte herriescoppers: wat zal de 100-koppige VMO glunderen. Wie er wel waren onder de 1500 wandelaars: mensen van TAK, VU, YU-JO, VRJ, Arbeid, Vlaams-Blok... Algemeen mensen die met vreedzaam bedoelingen gekomen waren, maar onder druk van ongemene harde charges van rijkswachters te paard, waterkanonnen en tientallen traangasgranaten, massaal een guerrillavecht geleverd hebben met appels en hardere projektielen.

En dan het fabeltje als zouden we ongevraagd en tegen de wil van de plaatselijke bevolking gegaan zijn:

— OPLOSSING KRUISWOORD —

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10
 1 A A N K O M S T ● K
 2 L A B O ● E T U I S
 3 M N ● M A D E I R A
 4 A V ● I N E R T ● ●
 5 ● A K T ● B V ● A D
 6 ● L E E N E E D ● E
 7 G ● P E C H ● P O K
 8 R E I S ● E V ● O A
 9 A V E ● W E L D R A
 10 M A S K E R ● M D N

Hetbewapeningsvraagstuk staat weer volop in de belangstelling. De mensheid is op weg nog meer kernwapens op te slaan. Miljarden en miljarden worden nog steeds geïnvesteerd in wapens, terwijl het grootste gedeelte van de bevolking op de aardkloot tekort gedaan wordt. Dit waanzinnig schouwspel lijkt het absurd teater, maar het is de wrege realiteit. En als iemand als Brezjnev op 6 oktober en 6 november een pleidooi voor de ontwapening hield, wordt hij niet gehoord.

KINDERSPELLETJE

Het is net een kinderspelletje; twee kwajongens, die elkaar achterna zitten. De éne probeert zich te verschuilen omdat hij de ander niet vertrouwt. En toch voelen geen van beiden zich veilig in hun schuilhoekje. Dan springt de één vanachter z'n struik en roept "boei!". De ander schrikt vreselijk. Toch probeert hij zijn zelfvertrouwen niet te verliezen. En als hij de kans krijgt, zal hij ook wel eens uitdagend om het hoekje schieten.

De VS en de SU spelen ook dit spelletje, maar dan met een peperduur wapenarsenaal. "De militaire uitgaven bedragen over de gehele wereld 410 miljard dollar per jaar. Het aandeel van de derde wereld in dit totaal is de laatste twintig jaar van 4 tot 14% gestegen." (1) Hoewel die hun centen wel zinniger kunnen besteden, zou je niet denken!

Sinds de produktie van de neutronenbom zijn we in een bewapeningsstadium gesukkeld, waarin de "afschrikkingspolitiek" (ja, zo heet dat spelletje) wel rare vormen aanneemt.

De neutronenbom, een gesofistikeerde atoombom, is immers bruikbaar dan de ordinaire nucleaire kernkoppen. Om dit goed te begrijpen moeten we de zaak wel even technisch uitdiepen.

Hoe zit zo'n neutronenbom eigenlijk in elkaar? Of liever: wat zou het effect zijn van een neutronenbom-eksplosie? Bij de explosie van een gewone atoombom uit "de totale energie zich voor zowat 50% in mechanische energie (een enorme luchtdruk of schokgolf), voor wat 35% in thermische energie (een enorme hitte, die mens en materiaal verbrand), voor zowat 5% in direkte neutronenstraling en voor 10% in reststralen (beta- en gammastraling uit spijtingsprodukten die in de fallout of de radioactieve wolk zitten)" (2).

Alle nucleaire bommen zijn dus neutronenbommen.

NEUTRONENBOM

Wat is er nu specifiek voor een zgn. neutronenbom?

"De neutronenbom heeft een 'gekontroleerde' of in toom gehouden uitwerking met een verhoogd stralings-effect (50% in plaats van 5% van de totale energie), maar met een zwakere schokgolf (30% in plaats van 50% van de totale energie), een zwakkere hitte-ontwikkeling (15% in plaats van 35% van de totale energie) en minder radioactieve neerslag (5% in plaats van 10% van de totale energie)" (2).

Bij de neutronenbom is de "zware klap" ingedrukt, terwijl het stralingsvermogen aangescherpt werd. De neutronenbom heet dan een 'defensief' wapen te zijn. "Secretaris-generaal Luns van de NAVO meent dat de tradi-

(1) voetnoten en bibliografische nota's verschijnen in volgend nummer

tientallen mensen stonden in hun deur en maakten een overwinningsvuist, boeren stelden hun erf ter beschikking van vluchtende betogers, gaven water om traangas-tranen weg te spoelen en appeltjes voor de dorst.

Ik hoop met dit relaas de werkelijkheid dichterbij te benaderen dan diegenen die blijkbaar maar 1 doel hebben: de Vlaamse strijd breken.

Patrick Vankrunkelsven
Leuven

REDAKTIE EN MEDEWERKERS

Johan akkermans, bart bongaerts, mark coolens, an de wit, herman francq, bruno leijnse, jo libens, marcel meeus, jos mergeay, dirk mosselmans, an rousset, benedikte sokal, rik torfs, danny vandenbroucke, bruno van gasse

tionele tactische nucleaire wapens die dienen ingezet bij een eventuele massale aanval met conventionele wapens, te zwaar zijn, een te grote vernietigingskracht hebben, zodat ze voor verdediging minder geschikt worden geacht". (3) De neutronenbom brengt echter de oplossing. Het is een ideaal anti-tankwapen "omdat het tankkolonnes of tankconcentraties tot staan kan brengen zonder al te veel 'bijkomende' schade aan te richten". (4) Dit wapen krijgt dus een "gevechtswaardig" en dient niet enkel meer als "afschrikkingswapen". Vandaar dat Mark Heirman de neutronenbom "een kernwapen van de tweede generatie" noemt.

KERNKOPPEN

En sinds enige maanden zijn we aan het "derde" hoofdstuk van het atoomtijdperk toe. Het Pentagon en de NAVO-vertegenwoordigers eisen immers de installatie van nog eens 550 raketten op in het Europees gebied. De vestiging van atoombommen in Europa is echter niet nieuw. "In 1957 besluit de NAVO ertoe kernwapens op te nemen in haar strategie, als tegengewicht van een echt of vermeend Sovjet-conventioneel overwicht aan manschappen en tanks in Europa, waardoor aan Westerse zijde tactische wapens beschikbaar gesteld door de Verenigde Staten, onder Amerikaanse supervisie weliswaar. De NAVO-kernwapens worden ondermeer in West-Duitsland, Groot-Brittannië, Turkije, Italië, Nederland, Griekenland en België opgeslagen in een honderdtal opslagplaatsen met gemiddeld 700 tot 800 kernkoppen, van waaruit ze direct op raketten gemonteerd worden of met vliegtuigen rondgevoerd worden" (5) In dit verband spreekt men ook wel eens over de Amerikaanse "atoomparaplus" over Europa. Welnu, men staat er blijkbaar op dat deze Europese nucleaire voorraad aangedikt wordt.

In zijn hoofdartikel maakt Mark Grammen (De Nieuwe, 812) een paar kritische opmerkingen.

"We zien niet goed welke substantiele verhoging van de Westerse veiligheid de opstelling van zo'n 55 atoomwapens (volgens de BBC als volgt te verdelen: België 50, Nederland 50, de Duitse Bondsrepubliek 220, Groot-Brittannië 150 en Italië 80) kan inhouden. De installatie er-

van maakt een verwoestende Sovjetkernaanval in geval van conflict vrijwel onvermijdelijk. Immers, de Nato heeft - in tegenstelling tot het Warschau-pakt - nooit willen afzien van het first use van nucleaire wapens (omwille van haar conventionele inferioriteit, zo luidde het; al heeft ze die aan zichzelf te danken)." (6)

Als we ons dit mogelijk apokalyptisch gebeuren inbeelden, is er één ding zeker. Vlaanderen (én geheel Europa) wordt het slagveld. Het ware dan misschien beter naar veiliger oorden te verhuizen! Daarenboven is het duidelijk "dat de bevolking moet weten wat ze wil. Vindt zij het plezierig dat atoomraketten (Pershing-II-raketten) worden opgesteld in de buurt van de vroegere forten van Antwerpen, op de Britse basis nabij Herentals en tussen Gent en Zelzate?" (7)

INSPRAAK

En zo komen we bij het probleem "inspraak".

Welk zicht heeft de Vlaamse burger op de bewapening van Vlaanderen? Zijn mening wordt niet gevraagd. Hij wordt niet geïnformeerd en hij laat ook niets van zich horen (cfr. het aantal handtekeningen tegen de neutronenbom in Vlaanderen: + 50.000, tegen meer dan 1 miljoen in Nederland). Ik heb zo de indruk dat hij pas zal (re-)ageren als je hem verplicht een "Pershing-III-raket" of zoiets in zijn kelder te verstoppert van de vijand af te schrikken. Dit komt mede doordat de bewapeningswedloop lang op voorhand in voorbereiding is. "Zij wordt gecultiveerd in de kringen van de militaire onderzoekscentra en in het 'volstrekt geheim' gepland over vijf en vijftien jaar". (8)

Een beklemmende vraag is dan wel: en wat denken onze politici (de volksvertegenwoordiging) daarvan?

"In eigen land blijken de kristendemokraten nogal wat lieden te tellen die er prat op gaan "dat voor het eerst andere Nato-landen naast de Verenigde Staten aan de kernconferentie met de Sovjetunie zullen deelnemen (Vanden Boeynants op 2 oktober in de Koninklijke Militaire School, ter gelegenheid van het tienjarig bestaan van het Verbond van de Belgische Officierenverenigingen)... Alsof de toelating om mee op het nucleaire knopje te mogen drukken de afhankelijkheid van de superieure Amerikaanse technologie zou verminderen..." (6)

En de houding van de BSP hangt helemaal in het mystieke, dus daar moet je ook niet veel van verwachten. L. Tobback, fractieleider, laat zich uitermate dubbelzinnig uit over deze zaak.

Paul Goossens heeft dan ook groot gelijk als hij de stilte van de volksvertegenwoordiging "immoreel" noemt ("Alleen de Volksunie en enkele BSP-parlementsliden vreezen klaarblijkelijk een apocalyps in Vlaanderen"). (10)

d.m.
(slot volgt)

VETO

VETO 6

verschijnt op 11 december

aankondigingen en toelichtingen op activiteiten tussen 13 december en 9 januari moeten uiterlijk op de redactie (in 't Stuc) ingeleverd zijn op 14 december om 18.30u

VETO 7

verschijnt op 7 januari

redactie: maandag 3 december om 16u in 't Stuc

kontroledredactie: maandag 10 december om 16u in 't Stuc

artikelen, reakties e.d. moeten uiterlijk op 7 december om 18.30u binnengeleverd zijn op de redactie.

aankondigingen en toelichtingen op activiteiten tussen 9 en 30 januari (uitzonderlijk 3 weken!) moeten uiterlijk op 14 december ingeleverd worden op de redactie.